

1
TUÔNG

PHỤNG-NGHI-ĐÌNH

Tuồng phân làm mười màn, 71 bài ca.

MỤC LỤC

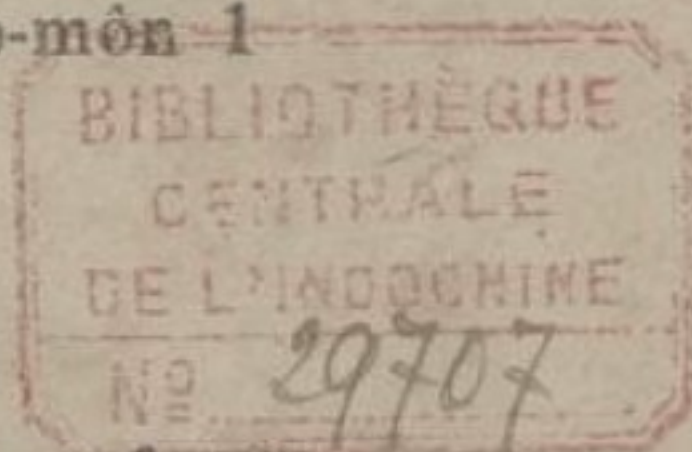
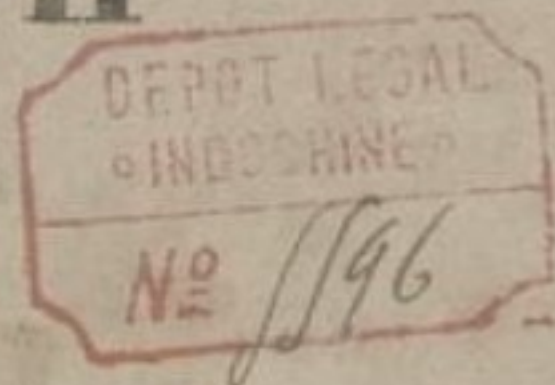
	Bài		Bài
1. Xàn-xê.	1	17. Bình-bán.	3
2. Bác-man tấn-cố. 4		18. Kim-tiền.	6
3. Đường-thái-tôn.	1	19. Khóc-hoàng-thiên.	5
4. Lý ngựa ô.	2	20. Vọng-cổ.	5
5. Lý con sáo.	2	21. Lưu-thủy tẩu-mã.	1
6. Tứ-dại-cảnh.	1	22. Khổng-minh.	4
7. Băn tiền.	1	23. Mẫu-tâm-tử.	3
8. Madelon.	1	24. Hành-vân.	4
9. Thu-hồ.	1	25. Ngũ-diêm.	5
10. Giang-nam.	1	26. Bài-tạ	7
11. Nam-ai.	1	27. Xuân-phong.	1
12. Lưu-thủy-trường.	1	28. Long-hồ-hội.	4
13. Tứ-dại-oán.	1	29. Lưu-thủy-khúc.	1
14. Tây-thi.	1	30. Xuân-nữ.	1
15. Cổ-bản.	1	31. Giao-duyên.	2
16. Văn-thiên-tường.	1	32. Tam-pháp-nhập-môn.	1

Sơ lược diễn tích

Màn nhứt.— Đồng-Trát đãi yến. Bồng có quân dẫn bọn Bắc-Biên đến nạp. Đồng-Trát dạy chém. Trương-Ôn thấy vậy nóng lòng bước ra can, không được bèn xỉ-mạ Trát, Trát sai Quách-Tị chém. Đình-Quần chịu không được cũng nhảy ra xỉ-mạ Đồng-Trát, lại lấy khai liên. Lữ-Bố bắt được đá Đình-Quần, Trát truyền quân đem chém luôn.

Màn nhì.— Quan-tư-Đồ là Dương-Doãn thấy cha con Trát làm lộng bèn về định mưu kế, sang qua tư phòng Diên-Thuyền, cha con bèn tính lập liên-huân kế vậy vậy.

Màn ba.— Tư-Đồ kêu thợ đúc một cái mào vàng, sai người đem dâng cho Lữ-Bố.

Màn tư. — Lữ-Bố ngồi tại dinh, bỗng có người đến dâng mào vàng, nói là của Tư-Đồ dạy đem. Bố tiếp lấy và đặc chỉ chẳng cùng, bèn định sang dinh Tư-Đồ mà tạ ơn.

Màn năm. — Yến-diên tại dinh Tư-Đồ. Tư-Đồ già say, dạy Điêu-Thuyền ra thế mặt. Điêu-Thuyền và Bố tỏ tình luyện-ái nhau. Tư-Đồ tỉnh rượu bèn hứa sẽ gả Điêu-Thuyền cho Lữ-Bố. Bố rất vừa lòng liền lạy tạ ơn.

Màn sáu. — Tư-Đồ thừa lúc vắng người, qui xin thỉnh Đồng-Trát sang dinh mình dự yến. Trát bằng lòng.

Màn bảy. — Đồng-Trát sang dinh Tư-Đồ. Lúc ăn uống. Tư-Đồ dạy bọn nữ-nhạc ra ca hát cho Trát xem. Trát rất vừa ý Điêu-Thuyền. Tư-Đồ xin đưa ngay, bèn cùng Trát lên xe trở về Tương-phủ.

Màn tám. — Tư-Đồ đưa con qua dinh Đồng-Trát, lúc trở về gặp Lữ-Bố. Bố làm dữ, hỏi sao đã hứa gả Điêu-Thuyền cho ta, mà nay lại đưa cho Thái-sử. Tư-Đồ nói : Thái-sư rước dâu về cho Lữ Ôn-Hầu. Lữ-Bố xin lỗi.

Màn chín. — Đồng-Trát và Điêu-Thuyền đang ngồi uống rượu. Bố nhìn thấy, Thuyền lấy khăn lau lụy tỏ ý ứ-uất. Bố chịu không được bèn vào ứng thỉnh lên rằng : đi châu cha. Trát tha châu, Bố lại hầu. Trát giận quở-mắng, Bố lui ra ngoài, đứng lên cao dòm vò. Trát sai quân đuổi.

Màn mười. — Lý-Nhu vào tỏ cùng Trát rằng Lữ-Bố hờn giận và bảo phải kêu va đến lấy lời phủ-hủy cùng ban thưởng bạc vàng. Trát nghe lời. Một hôm Trát đi châu thiên-tử, sợ Bố ở nhà sanh quấy, bèn dắt theo. Lúc Trát mắc châu, Bố ở ngoài lên về Tương-phủ, gặp Điêu-Thuyền đang trang - điểm, bèn kêu ra. Thuyền hẹn sẽ gặp nhau tại Phụng-nghi-Đình. Hai đảng chuyện-văng, Đồng-Trát ra gặp, vát kích vừa đâm Bố. Bố bắt được xô té, xây gặp Lý-Nhu ; Nhu khuyên Trát nên đưa Thuyền cho Bố thì xong chuyện. Đồng-Trát về dinh tính với Điêu-Thuyền, Thuyền không chịu, đòi tự-tử, Trát lấy làm yêu. Lý-Nhu sang hỏi, Trát giận nói : mấy có bằng lòng đem vợ mình đưa cho thằng Bố không ? Nhu bỏ về. Điêu-Thuyền than-khóc, nói ở đây không tiện, Đồng-Trát bèn dạy xe giá đưa mình cùng Điêu-Thuyền về my-Ô.

TUÔNG PHỤNG-NGHI-ĐÌNH

MÀN THỨ NHƯT

(Dọn màn: Đồng-Trát ngồi giữa, Lữ-Bố đứng gần, Quách-Tị ngồi một bên.)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Hôn trào thừa-tướng, Đồng-Trát tánh danh, oai-thể này mặc sức hoành-hành, non sông ấy quyết tình chiếm đoạt. Nay ta đã cất riêng một chỗ lâu-đài dinh dấy cách tràng-an hai trăm rưởi dặm, để đối với cung-diện của Hôn Hiến-đế, đó là quận My-Ô. Bởi vậy nên tuy là : chức-tước già phục-tùng ngoài mặt, nhưng mà : giang-san đã cầm lỏng trong tay, cha chả ! toại chí biết chừng nào !

NGÂM : (Rồi đây ắt sẽ có ngày,
(Đoạt ngôi Thiên-tử, nối đời Đồng-gia.

CA LƯU THỦY TRƯỜNG

Ràng rõ-ràng ý trời xui nên
Liệu ngôi Thiên-tử khó bền
Vây cho nên khiến phải lo toan
Oai thể ta lầy-lùng
Giang-san mặc sức tung-hoành
Thật người người đều kinh
Ta như vậy ai tranh
Nha-trảo đông thỉnh danh chói rạng
My-Ô ấy quận
Riêng lâu-đài kinh-dinh
Vào tuyến vào trong cung.
Kể có dư tám trăm gái lịch
Quân-gia mấy vạn, của-cải thêm vô ngần
LỮ-BỐ : Xem nhắm xem khắp cùng
Quả thật hữu phần
Số của cha mấy người sánh kịp
Quân hầu-hạ đông tây.

Lần mỗi lần ra đi
Rỏ nghi-vệ nhà vua.
Bọn quần thần rước đưa
Dòm xem chúng dân yêu vì
Thiên-hạ phục-tùy,
Một nhà hưởng vinh-huê.
Nay Hớn-vương, tuy vậy còn ấu-thơ.
Ta tiếm ngôi soán-đạt
Giang-san nắm chặt, ai còn dám cản-ngăn

QUÁCH-TI : Dòm trong hàng trăm quan.
Thấy thấy đều an nhiên, ra ý đã kiên
Ôi thôi Thái-sư oai-quyền
Bốn phương thấy phục-tùng
Thiệt là vạn rất hưng
Lòng trời đã khiến nên
Vậy xin ngài khá toan
Ngổ soán ngôi cầm quyền.

ĐỒNG-TRÁT : Vẫn ta cũng đã sẵn lòng
Nhưng vậy hãy còn, chờ gặp dịp sẽ hay.
Kìa xem dinh-dẫy lâu-dài
Cung-điện kho-tàng, có thua gì Hớn-vương.
Thình oai tợ sấm động-vang.
Trăm quan khiếp sợ
Quyền vua chắc lỏng ở tay.
Phỉ bầy phỉ thay là
Xả-tắc san-hà
Ghe ngày về tay ta.

NÓI LỐI. — Quân bầy ! — dạ — (quân chạy ra) coi sắp-
đặt yến-tiệc hân-hoài và dọn lên cho mau đã nghe ! — dạ —
này, bầy vào thưa lại với ba vị quan là Vương-Doãn, Đinh-
Quần và Trương-Ôn, rằng Thừa-tướng cho mời ra phỏ
yến ! — dạ — (quân chạy đi.)

LỮ-BỐ NÓI. — Thưa dưỡng-phụ, phen này ta nên xem
trông hàng các quan, nếu mà ai thuận ý thời thôi, bằng
có kẻ phản tâm phải tỉnh, phải tỉnh xử trước đi thì mới là
tiện đó dưỡng-phụ.

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Phải, lời con nói rất đúng. Cha
cũng tỉnh như vậy đó đã.

QUÁCH-TỊ NÓI. — Được vậy thì hay lắm. Còn ai mà chẳng kiên oai-quyền của Thừa-tướng và Lữ-ôn-Hầu.

(Quân bưng rượu thịt lên. Vương-Doãn, Đinh-Quân và Trương-ôn cũng ra đến xá xá và ngồi).

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Nay ta đã thiết yến-tiệc hăng-hối, có vậy xin mời các quan đồng dự cho vui.

VƯƠNG-DOÃN NÓI. — Chúng tôi rất đội ơn Thừa-tướng.

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Các quan cứ việc hỉ-hạ, ấy là các quan có lòng chung vui chung buồn, chung lo chung liệu cùng ta đó đã! Khiến cho ta.

CA BÌNH-BÁN VĂN

Thêm càng thêm khoái tâm.
Thấy quanh mình yấn-vỗ bá quan.
Đều yêu-đang táng-dương cho thành
Hầu cùng nhau hưởng cuộc hiền-vinh

LỮ-BỐ : Tiệc này đây là tiệc đồng thính
Cả các quan thấy đều nhứt tâm
Lo liệu hầu có ngày đặt-an
Thâu mỗi giếng trị-vì như dân.
Nghĩa đồng-liêu phải yêu nhau cùng
Mà hiệp-công đâu cật mới xong.

QUÁCH-TỊ : Vả Thái-sur nha-trảo đã đông
Quyền rộng lớn ai còn chẳng thông
Vì vậy mới trước sau một lòng.
Ắt rồi đây như nguyên thiên tưng

TU-ĐỒ : Muôn việc đều do một chữ đồng
Có đồng tâm muôn việc ắt xong.

TRƯƠNG-ÔN: Lời thật nói ra thì động
Liếc xem đời mỗi ngày một lộng
Lòng xoát mũi dạ rất xốn-xang

ĐINH-QUÂN: E cái ngôi cửu-ngũ không bền
Chung bởi chung những phe gian-nịnh
Thế nào đây cũng định toan mưu
Phản-phúc vua.

(Đồng-Trát và Lữ-Bố ngó Trương-ôn Đinh-Quân lườm-lườm, vì nghe trái tai mình, kể quăm dặt bọn Bắc-biên đến trước mặt tên Mạnh canh.)

LÍNH CANH HỎI. — *Cha chả! chú này dắt người ta đi đâu mà đông lắm vậy?*

TÊN QUÂN NÓI. — *Nó là quân Bắc-biên phần tâm dấy loạn, nay tôi vâng lệnh quan Tổng-trấn giải chúng nó về đây, vậy nhờ cậu vào lâu lại, coi lệnh trên định lẽ nào!*

LÍNH CANH NÓI. — *Có vậy chú đứng đây há! (bước vào quì) Bẩm lệnh Thừa-tướng.*

ĐỒNG-TRÁT HỎI. — *Quân! việc chi đó vậy?*

QUÂN NÓI. — *Bẩm, có người giải bọn Bắc-biên về đến trước kia, còn chờ lệnh Thừa-tướng.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Có vậy Tư-Đồ hãy bước ra xem thử coi (Vương-Đoãn dạ đoạn bước ra) Lũ này quân! vậy chớ!*

CA KIM-TIỀN

Lũ Bắc-biên này tội chi?
Đem đến đây người nạp có gì?
Mau khá tỏ nỗi niềm ra đi
Kẻo dạ rất nghi!

TÊN QUÂN : Thừa lại ngài, quân nó thật, không kể gì
Khinh-phép nước khiến đều loạn-ly
Cướp-giặc gồm-ghe
Ngày nay chúng tôi đem nạp
Thượng-hoàng lượng-suy tự ý giết tha

TU-Đồ : Thôi rồi người lắm-lở khó ra
Nơi này đây Thừa-tướng thiết ra
Phải đâu cung-diện lâu-đài thánh-thượng
Người thật chẳng thông, để cho đến chuyện
Biết làm sao tiện!

TÊN QUÂN NÓI. — *Thưa ngài, té ra đây không phải là đền vua hay sao?*

TU-ĐỒ NÓI. — *Không. Đây là nơi của Đồng-thừa-tướng thiết ra yến-ẩm cùng các quan, người vô ý giải lầm, thiệt là rối quá.*

TÊN QUÂN NÓI. — *Thưa ngài, bây giờ tôi tính dắt chúng nó trở ra, hầu đến nạp cho thánh-thượng thì cũng được chớ có sao đâu ngài?*

TU-ĐỒ NÓI. — *Úy! bộ người chưa biết oai-thể của Thừa-tướng hay sao chớ! Như người là: thượng á ngôi thiên-tử, hạ á linh chư-hầu, oai danh nghe cả thấy cúi đầu, quyền linh xuống người đều rớn óc, chớ phải chơi đầu mà muốn ra thì ra, muốn vô thì vô! Thôi, có vậy người hãy dắt nội bọn theo ta vào trong, coi linh thừa-tướng phân dạy lễ nào!*

TÊN QUÂN NÓI. — *Dạ.* (Đoạn dắt bọn Bắc-biên theo Vương-Doãn, đến trước mặt Đồng-Trát qui xuống.)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Tư-Đồ! việc chi đó vậy?*

TU-ĐỒ NÓI. — *Bẩm linh thừa-tướng.*

CA KHÓC HOÀNG-THIÊN.

Lý-Thôi Tổng-trấn, hết phương lo-lắng.
Bắt dặng loài gian, bấy lâu rối-loàn.
Khiến cho chẳng an dân tình
Cớ mà dạy quân
Giải ngay đến nơi nghe lệnh
Thừa-lương ngài xử phân cho

ĐỒNG-TRÁT: *Khá trao giấy tờ, ngỏ bầu ta xem*
(Quân trao tờ Đồng-Trát xem)

LỮ-BỐ: *Những quân khốn này, để làm chi đây!?*

NÓI LỐI. — *Đao-phủ-quân! —dạ— truyền hạ sát! —dạ.*

BỌN BẮC-BIÊN NÓI. — *Bẩm lạy thượng quan, oan chúng tôi lắm ngài ôi!*

LỮ-BỐ NÓI. — *Làm sao mà oan? oan nỗi gì hử?*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Tờ kia biên quả-quyết, án nọ cũng đành rành, đã kết bè lập đảng tự mình, còn than ức kêu oan chi đó?*

BỌN BẮC-BIÊN NÓI. — *Bẩm thượng quan, xin lệnh trên xét rõ, cho kẻ dưới nhờ cùng, chúng tôi như cá chậu chim lồng, thân phận tử con ong cái kiến. Chịu ức-uất khó bề mở miệng, muốn phân-trần khôn tiện hờ môi.*

NGÂM: (Vấn hơi kêu chẳng thấu trời,
(Cúi đầu trăm lạy, mở lời một phen.

CA VONG CỔ

TÊN THỨ NHẤT : Vì là dẫu xuê khiến

Ra nổi nguy-biến như vầy

Lời ngay dám xin tỏ-bày ;

Thượng-quan ví như đất trời

TÊN THỨ NHÌ : Soi xét-soi cho cang

Dủ lòng thương cho, cảnh-tình bọn tôi

Vì thân cô thế mỏng

Nên khó bề chống-cự loài gian

TÊN THỨ BA : Cảm những quân ác-độc

Có kể gì tội phước là chi

Làm những điều bất lương vô nghi

Người trông đến nảo-nề

TÊN THỨ TƯ : Bể mà mình chẳng nghe

Không kết đoàn hiệp lũ rồi đây

Chúng nó sẽ gây oán thù

Có để mình yên thân mãi dẫu

TÊN THỨ NĂM : Thật dối dẫu

Nên phải ép lòng theo

Cúi lạy thượng quan xét giùm

Nghĩ cho cùng bọn tôi rất oan.

NÓI LỐI.— *Bẩm lạy thượng quan, nếu mà chẳng vưng lời, thì ắt là sanh họa, chúng nó hám, sẽ giết con giết vợ, lại đốt cửa đốt nhà, vì vậy nên bọn tôi, lỡ vô vòng khó nổi tháo ra, vì nghịch cảnh ép lòng theo đỡ, xin thượng-quan xét lại cho chúng tôi nhờ.*

LỬ-BỐ NAT.— *É, đừng có giả hám nà ! trước đã sanh tâm hung-dữ, nay còn làm mặt hiền lành, thừa dưỡng-phụ, tội bọn này tội đáng gia-hình, gương thiện ác gương đã tỏ-rõ, rồi đó !*

ĐỒNG-TRÁI NÓI.— *Thôi, án kia thật quả, tội họ đã đành, nào có phải oan tình, mà hồng than thừa phận ! Võ-sĩ ! —dạ— (võ-sĩ chạy ra) thỉnh lệnh đa nghe ! — dạ.*

CA LƯU-THỦY TẤU-MẢ

Thừa lệnh ta, dặn thì phải nghe

Bọn này đây rất là hung-ác

VỖ-SỈ :

Mau đem cắt tay, chặc chơn tức thì
Khoét tròng con mắt
Hay bó xong, liền vô chảo dầu
Lời linh trên, dám sai chạy nào
Bọn tôi đã đem sẵn gươm-đao
Nguyên tận tâm, trừ cho an
Quân hoan dấy loạn.

QUẢN BẮC-BIÊN KÊU VANG. — *Trời đất ôi! oan lắm
trời ôi! oan chúng tôi lắm thương quan ôi!!!*

VỖ-SỈ NẠT. — *Ôi! lũ bây mà oan ức gì nà! đi, đi theo ta
đây lập tức.* (Vỗ-Sỉ kéo lôi bọn ấy đi, các quan đều run sợ).

TRƯƠNG-ÔN (bước ra) NÓI. — *Bẩm lệnh thừa-tướng,
trong thấy dân tình nguy-khốn, khiến nên lòng dạ xốn-
xang, xin ngài giùm mở đức nhiều sanh, cho nó được
nhờ ơn tái tạo, kéo tội nghiệp lắm đó ngài!*

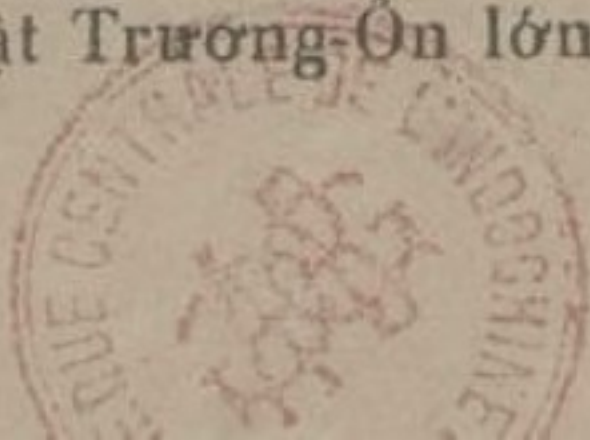
ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Uả lạ cho Trương-Ôn! tội sắp nó
cang chi phải dự, phận nhà người miệng giữ cho tròn,
mưa đừng làm khéo làm khôn, mà phải mang mang tai
hại, bây giờ đã.*

TRƯƠNG-ÔN (giận) NÓI. — *Này Đồng-Trát, ta nói cho
người biết, người làm như vậy là vi phép lắm đã! dầu
việc chi việc chi, cũng còn chờ lệnh thiên-tử chớ! có đâu
cha con bây, lại á quyền như vậy, không kiên phép chút
nào, dám làm đều ý thể hiếp cô, cùng gây chuyện bất
nhân thất đức, này.*

CA KHỔNG-MINH

LỮ-BỐ :

Cái lũ gian bây, sao chẳng kể ai!
Nhắc đến thêm gay, cảm tức lắm thay!
Quả một phồn bây muốn tiếm ngôi
Thiệt rõ ràng ta đoán chẳng sai
Phép nào lại dám, chém giết dân tình
Dầu rằng chúng nó, bụng ác không lành
Cũng phải chờ lệnh của thiên-nhan
Có lẽ nào bây dám làm ngang!
Này quả thật Trương-Ôn lớn mặt

Dám buông lời xúc phạm lượng trên
Rất nên bắt bình
Vây đem ra chém quách làm gương

CA MÀU-TÂM-TỬ

ĐỒNG-TRÁT : Cũng tại người sanh sự cho nên
Thôi thì mưa đừng có than phiền
Chuyện của ai mặc ai sao khéo
Chác chi thêm hại cho thân
Truyền quân đem chém đầu liền

TRƯƠNG-ÔN : Đứng anh hùng sanh tử nài bao
Có phải ta sợ lện chi đầu
Vi dầu thác mà được trọn trung
Thì ta càng thêm rỡ danh.

ĐỒNG-TRÁT (ngó Quách-Tị) NÓI. — *Truyền trăm thủ Trương-Ôn !*

QUÁCH-TỊ NÓI. — *Dạ, vâng lệnh thừa tướng ! (rút gươm ra chém đoạn bêu đầu lên) Bẩm ngài, tôi đã y lệnh dạy, hạ sát Trương-Ôn, lấy thủ cấp của hắn dâng lên, xin ngài xem lại.*

ĐỒNG-TRÁT (nhìn) NÓI. — *Được đa ! vậy cho nó biết, kẻ mà ; không nhằm xem thời thế, lại dám thị oai-quyền, chẳng xét mình độc mộc cô thân, khéo làm mất trung quân ái quốc !*

ĐINH-QUẢN (giận bước ra) NÓI. — *Cha chả ! cha con thừa tướng, lòng thiệt mà ! muốn chém ai thì chém, muốn giết ai thì giết. Có phải là : ý quyền thế gây đều bạo ngược, ách lệnh vua hại kẻ anh tài, thật không kiên trời rộng đất dày, dám làm chuyện thần sầu quỷ khốc, này ta nói cho phồn bầy biết.*

CA KIM-TIỀN

Sao lớn gan làm chuyện ngang.
Bây sắp bây gian-nịnh một phần
Không kể phép nước cùng luật vua
Giết bọn Bắc-biên
Nay có người, trông thấy vậy, sanh nóng lòng.
Nên bước đến kiểm lời thiệt hơn

Ngỗ được gián can
Phồn bầy chẳng suy cho cạn
Lại còn hành-hung, truyền quân giết ngang
TU-ĐỒ : Thôi thì thôi việc đã dở dang
(Bước gần Đinh-Quân) Khá dẫn tâm thũng-thỉnh nói năng
Chớ nên nóng giận, quá lời không tiện
ĐINH-QUÂN : Cái bọn vô lương, nghĩ cho quá lộng
Ninh làm sao đặng.

(Giục khai rượu quân Đồng-Trát, Lữ-Bổ bắt được, đá Đinh-Quân nhào chết giắc).

LỮ-BỔ NÓI. — *Ta khá khen cho Đinh-Quân đa ! thật cả gan lớn mật, dám múa mỏ khua môi, thấy trứng kia chọi đá nực cười, xem chầu nọ chống xe mà then.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Thằng Đinh-Quân nó chưa ghê mà ! cái loài phản tâm, làm vậy, để cũng vô ích. Trương-Ôn đã bỏ mạng, Đinh-Quân khó còn hồn, hai thằng cũng như một, đao-phủ quân ! — dạ — nó đã chí quyết hành-hung, bầy cứ đem ra trăm quyết, đa nghe ! — dạ — (quân dắt Đinh-Quân đi chém, Tư-Đồ ngồi sưng chảy nước mắt, ra ý đau đớn tức-giận, song cứ vuốt dạ) Quân ! — dạ — truyền bãi yến ! — dạ — này các quan, trong cơn yến tiệc vui say, khiến cho Đinh-Quân với Trương-Ôn nó sanh tâm xúc-phạm đến ta làm vậy, ta phải trừng-trị, đó cũng là vạn bất đắc dĩ, chớ các quan có cang chi mà sợ !*

QUÁCH-TỊ NÓI. — *Bẩm lệnh thừa tướng, ngài làm như vậy là phải lắm chớ ! từ đây còn ai dám xúc-phạm đến ngài !*

TU-ĐỒ NÓI. — *Phải chớ ! lúc này nếu Lữ-Ôn-Hầu không lệ mắt để cho Đinh-Quân quá tay, thì còn chi là lệnh thừa tướng, cho nên giết cũng là đáng lắm mà !*
(dạy qua bên kia lau nước mắt)

LỮ-BỔ NÓI. — *Quan-Tư-Đồ nói rất phải.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Bảy giờ yến diên đã mãn, thôi thôi.*

ĐỒNG NGÂM : (Phân tay trở lại tư dinh,
(Còn ngày hội-hiệp, phỉ tình đồng liên.

Hạ màn

MÀN THỬ NHÌ

(Dọn màn: Điêu-Thuyền ngồi tại tư phòng, chống tay lên trán, ra ý sâu thăm, trên bàn có chong một cây đèn).

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— Than ôi ! chút thân bồ-liều, làm tay tính lại, đã hai tám tuổi đầu, nghĩ mà buồn biết bao nhiêu ! vì lỡ sanh phận gái, nên chịu kém tài trai, thật : gan ruột nào ai dễ kém ai, nhưng mà : liều bồ nghĩ sức còn thiếu sức. Mấy ngày rày tôi trộm xem cha tôi khi-sắc chẳng vui, ra tưởng sâu thăm, bởi vậy nên khiến cho tôi, ngày dài bức-rức, đêm lụn thở-than, chẳng rõ cha tôi có việc chi mà ăn không ngon nằm không ngủ, ôi thôi !

NGÂM : (Nghỉ suy lụy ứa hai hàng,
(Đêm khuya đối ngọn đèn tàn ngẩn-ngơ.

CẢ VỌNG-CỒ

Lòng này như dao cắt
Đau-đớn bức-rức khôn cùng.
Tàng canh luồn ngo-ngẩn lòng.
Đôi mắt không ráo tròng.
Gan lá gan như dầm
Nghỉ mình mà thêm, tủi thắm đôi cơn
Vì đâu xui nên nỗi
Cho cha già mặt ủ mày chau
Xang xổn-xang tất dạ
Mấy bữa rày thơ-thần vào ra.
Dòm xem tường thiết-tha ưu-sầu
Dường gan ruột ai bâu
Nhìn mắt nhìn luồn đau
Thương cha già tuổi-tác đã cao
Tâm sự chẳng bay thể nào
Hoặc nước nhà làm sao biết đâu !
Phận liều-bồ khó nỗi toan lo
Đối bóng suốt đêm thần-thờ
Ruột như dầm nào ai biết cho !

(Vương-Doãn bước đến lóng tai rình, gặt đầu, tỏ ý vui mừng lắm)

VƯƠNG-DOÃN NÓI. — *Cha chả ! nầy giờ lão lóng tai rình nghe con Điều-Thuyền nó than-văng, khiến cho lão : hoạn tâm bất tậ, toại chí vô cùng, nước bình-an khó biết tôi trung, nhà thắc-ngặt mới hay con thảo. Nó thấy lão sao mà : ra vào sầu-nảo, ngồi đứng xốn-xang, thức không hay đêm lun canh tàng, ăn chẳng biết miếng ngon vật lạ. Phải chớ ! nước nhà đang buổi điên-đảo như vậy, mình là một vị lão-thần, không lo sao được ! không buồn sao được !*

CA HÀNH-VÂN

Bụng lo-lường, đêm lun canh trường
Thốn-thức nào an
Thương thay Hớn-đế, tuổi hời ấu-xuân
Bị những tay gian thần mưu sự
Cha con Đồng-Trát
Quyết lập phe đảng mình cho đông.
Ngỏ có ngày trông-mong tiếm quyền
Lâu-dài dinh-thự, lũy-thành nghinh-ngang
Cung-điện kho-tàng, xưng mình Thượng-phụ
Sánh cùng vua quyền xem đã ngang.
Còn thêm chém giết, những kẻ trung-thần
Ác-độc khôn cùng
Khiến lòng ta càng thêm xốn-xang
Cả trào đều tọa-thị diễm-nhiên
Ấu ta phải tính
Lập « liên-huờn-kế » mới xong.

NÓI LỐI. — *Nếu cứ để cho phe gian-nịnh một ngày một lừng-lẫy, thì còn chi là cơ-nghiệp Hớn-trào ! Ấu là lão phải vào bàn-tính với con Điều-Thuyền thử coi, may ra liên-huờn-kế lập xong, cha con nó giết lẫn nhau, thì thiệt là hay lắm. (Bước vào, cặp mắt lờm-lờm, tỏ ý giận.)*

ĐIỀU-THUYỀN (đứng dậy) HỎI. — *Thưa, con chào cha ! Chẳng hay đêm hôm khuya-khoắc sao cha, lại chưa chịu nghỉ an giấc điệp, mà hãy còn thốn-thức canh gà ?*

VƯƠNG-DOÃN (lục soát khắp cùng) NÓI. — *É thôi nà ! đẹp mi đi ! đừng kiểm lời dă-lả với ta, khéo lanh miệng khá khen cho đó !*

CA KHÔNG-MINH

Chớ khá ngoan-ngôn ! xảo ngữ với ai !
Thử hỏi đêm hôm, sao chưa nghỉ-ngoi ?
Mà hãy còn năn-nĩ ý-ôi,
Chốn tư phòng than-vắng với ai ?

ĐIỀU-THUYỀN (run) : Cúi đầu khấp-nấp, cha xét suy giùm
Lý nào con dám, riêng ý tư tình
Chẳng qua là mấy bữa rày đây
Thấy cha già mặt ủ mày chau !
Lòng con thật rất nên nghỉ-ngại
E nước nhà có đại sự chi
Hay duyên-cớ gì !
Vì vậy con luồn những sấu-bì.

(Vương-Doãn khóc, Điều-Thuyền càng kinh-hãi hơn nữa)

NÓI LỖI. — *Thưa cha, chẳng hay việc chi mà cha đổ ngọc tướng
dào làm vậy ? khiến cho con bối-rối khôn cùng ! xin cha già bày-
tỏ, được con trẻ hăng-tàng, con nói thiệt, vì đến đều thập tử
nhứt sanh, hay phải chuyện thiên lao vạn khổ, thì con cũng
quyết tận tâm kiệt lực đó cha !*

VƯƠNG-ĐOẢN NÓI. — *Con ôi, thiệt ngày nay cha mới biết,
tuy tuổi con còn nhỏ, nhưng gan trẻ cũng già, con ôi, việc
nước đã rồi tợ tờ vò, bởi vậy nên, lòng cha luồn đau dường
dao cắt. Lúc này chẳng qua là cha già thử ý con đó thôi, chớ con
có đều chi khuất-lấp mà cha hòng nghỉ-ngại đó con !*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Thưa cha, việc nước làm sao mà rồi
lắm làm vậy, chẳng hay con có được rõ-biết cùng chăng ?*

VƯƠNG-ĐOẢN NÓI. — *Con muốn biết, có vậy con hãy ngồi
lên cha lay, rồi cha sẽ tỏ cho mà nghe !*

ĐIỀU-THUYỀN (thất kinh) **NÓI.** — *Ủy trời đất ôi ! xin cha
chớ phân như vậy mà con mang tội rất nhiều. Vả lại, trót chịu
công-ơn dưỡng-dục, cầm bằng đạo-nghĩa sanh-thành, con
nói thiệt, nếu mà : vì nước nhà cha được rõ danh, dầu sanh
tử con cam thừa dạ, đó cha !*

VƯƠNG-ĐOẢN NÓI. — *May cha chả ! cha có dè đâu sự-nghiệp
cơ-dồ, chỉ ở trong tay con trẻ ! Nếu vậy thì con lòng nghe cha phân
đây.*

CA TỬ-ĐẠI OÁN

Con hỏi con khuyên khá cần-phòng
Phải tua kín-nghem muôn phần
Lậu sự thì cha già mạng vong

ĐIỀU-THUYỀN : Dám thừa cha chớ ngại-ngần

Con thệ nguyện một lòng sắt định
Có quỷ thần chứng minh.

Dầu tử sanh con cũng quyết tình
Bằng bội ngôn

Xin cho con thác nơi đao kìm

Con há dám than phiền

Ơn dưỡng dục hỏi còn mang

Có lý nào con phản tâm, đó cha

Tuy không cốt nhục cũng tình-thâm

Bấy lâu nhờ công ơn dạy dỗ

Há kể gì thiên lao vạn khổ

Dầu phải làm tấm thân trâu ngựa

Tang xương nát thịt,

Con nghĩ cho đền chữa vừa

VƯƠNG-DOẢN : Nay trẻ đã cặn lời

Thì cha mới dám tỏ-bày

Kẻ dạ này luồn những ngại-nghi

Này con, nước-nhà đã suy-vì

Nên khiến cho cái phe Đồng-Trát

Oai-thế lầy-lùng

Riêng một cõi dọc-ngang

Chẳng kể gì thiên-nhan, đó con ôi !

Lý-Nhu mưu sự tham-gian

Dốc một lòng hại hơn ích kỷ

Lữ-Bố thì tánh tình rất dị

Trên triều-dinh khốn nguy xiết kẻ

Dưới xem bá tánh đã hết phương vầy vùng

Đồng-Trát lại lộng quyền

Tính-toan những việc chẳng hiền

Quyết một lòng soán vị đế-vương

Các quan nghĩ đã cùng phương

Song nhắm vô mưu khả liệu

Cha rất lo buồn

E cơ-nghiệp Hớn-vương
Phải có ngày tiêu-tang, đó con !

ĐIỀU-THUYỀN : Than nghe dứt tiếng than
Cha vừa dứt cái tiếng than....
Con lấy làm xốn-xang tất dạ
Vậy thời cha già
Nếu tình được kể chi
Khá tỏ bày ra đi
Con thệ tâm muôn thác chẳng từ, đó mà!

VƯƠNG-DOẢN : Thế cha đã liếc xem
Chán biết ruột gan
Đồng-Trát cùng cái thẳng Lữ-Bố
Cũng là một phần
Đắm nguyệt với say huê
Cha dụng liên-huờn-kế ni
Ắt phải xong muôn việc chờ gì !
Cha nghĩ có khó gì.....!
Xem trộm xem sắc trẻ ai bì
Muốn nên việc phải tức thì
Trước đem con hứa duyên cho Lữ-Bố
Sau đưa về tay Đồng-Công
Con khá toan thừa cơ ứng biến
Cho chúng nó phải lầm
Hầu trở mặt giết nhau,
Công nghiệp này xiết bao đó con !

ĐIỀU-THUYỀN; Nghe cha phân tỏ âm-hao
..... Con nghĩ rất đớn-dau !
Xin cha khá vận-trù
..... Mưu kế ấy rất mầu.
Chi sá chi chút phận liễu-bồ
Miếng cho trọn
Đạo quân-thần thì thôi, đó cha ôi !

NÓI LỖI.— *Thưa cha, tưởng là việc chi kia! chờ còn việc
liều thân giúp nước, thì dầu thế nào con cũng chẳng dám từ.
Miếng là : Nghĩa chúa trẻ đáp-đền vẹn-vẻ, ơn cha con
xử được vuôn-tròn, kế liên-huờn kế ấy đặt thành, thì thân
bèo-bọt thân này sá quẩn. Đó cha.*

VƯƠNG-DOẢN NÓI.— *Được vậy thì may cho cơ-nghiep Hôn-trào biết chừng nào ! Thôi thôi.*

CA NGŨ-ĐIỀM QUA BÀI TẠ

Kể bày dâu đó đều xong.
Ắt cơ nghiệp Hôn-vương còn dài
Nầy con khá hết lòng ngay
Rán sao được tiếng thơ muôn đời.

ĐIỀU-THUYỀN : Lời đà nguyện một lời

Làm gì lại dám sai
Trẻ xin thệ chẳng phai lợt lòng
Dầu phải xương tàng thịt nát
Nào có dám tiếc gì thân

ĐỒNG CA : Nguyễn côi ách nước nạn dân
Cho quân nịnh biết tay một lần.

Hạ màn.

MÀN THỨ BA

(Dọn màn : Vương-Doãn ngồi tại tư dinh một mình)

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Con Điều-Thuyền của lão thiệt là qui biết chừng nào ! con nuôi mà được làm vậy, thì dầu cho ba đứa con ruột cũng chẳng bằng ! Bây giờ đây, lão tính kêu thợ đến khảm một cái anh-quan, sai người đem qua dựng cho Lữ-Bổ. Thế nào, được vật nó cũng tầm đáp nghĩa, chừng ấy, bày tiệc ta khoản đãi tất tình.*

NGÂM : (Mưu sâu mình biết lấy mình,

(Trong lòng nhất nhiệm, ngoài tình đầy đưa.

Trẻ bầy ! — dạ — Ra cho ông biếu đây ! — dạ —.

TÊN QUÂN (chạy ra) NÓI. — *Bẩm ông, tôi xin ẵng hầu.*

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Này quân, người mau đi rước một người thợ đục cho thật khéo, bảo đến cho ông dạy lập tức đây nghe !*

TÊN QUÂN NÓI. — *Dạ, tôi xin vâng. (bước ra đi).*

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Phen này lão già say, bảo Điều-Thuyền ra đãi rượu thế, để cho nó giởn-hót với nhau, thì đâu cho thằng Lữ-Bố mà gan sắt đi nữa, cũng phải chết mệt vì tình, làm sao mà thoát đặng mỹ-nhơn kể!*

(Tên quân và anh thợ bước vào xá)

QUÂN NÓI. — *Bẩm, tôi đã rước thợ đến rồi, xin ông dạy việc.*

THỢ NÓI. — *Thưa ngài, chẳng hay ngài đòi tôi đến, truyền dạy việc chi?*

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Vậy chớ nhà người làm thợ đã bao lâu rồi? có phải là tay thiện nghệ chăng?*

THỢ NÓI. — *Thưa ngài, như tôi là:*

CA LONG-HỒ-HỘI

Làm thợ đá, mấy chục năm
Nên đã thông, các kiểu vở
Thế làm mau, ít người sánh kịp
Tôi chạm thì tinh
Khăm càng lanh
Qui phụng long lân, rất rõ-ràng
Ấy đó tứ linh, còn bác tiên
Cùng kiểu chi, do nơi ý ngài.

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Thợ như vậy thiệt là khéo đa! Thôi thì hãy rán giúp ta một phen lấy tiếng nghệ! đại nghe ta dặn đây.*

CA KHỐC-HOÀNG-THIÊN

Khá cho tiêm-tể, tất công chớ kể
Miếng được người khen,
Khăm xong mảo vàng.
Đầu cho tổn hao không cần
Số tiền buồn công.

THỢ : Nghĩ cho mấy khi ông cậy
Thì hề làm phải gia tâm
Dám đâu sai lầm, hân hờ sao xong
Cúi xin an lòng, để rồi ông xem.

NÓI LỐI. — *Thưa ngài, để tôi làm một khi rồi sẽ biết, chớ bây giờ nói chẳng hay cùng.*

VƯƠNG-DOẢN NÓI. — *Quân bầy! — dạ — Coi đem vàng và hai hột minh-châu ra đây cho đủ đa nghệ! dạ (Quân ôm một hộp ra)*

QUÂN NÓI. — *Bẩm ông, tôi đã đem đủ các vật.*

VƯƠNG-DOÃN (ngó thợ) NÓI. — *Có vậy nhà người cứ việc khởi công đi! xong rồi ta sẽ trọng thưởng.*

THỢ NÓI. — *Thưa, ngài để đó mặc tôi, (vội mở hộp ra ngồi chạm, khảm v. v.) Cha chả! khảm cái mào vàng này mà cho rồi, thiệt cũng là cơ cực lắm chứ phải chợi đầu! (Thỉnh thoảng Vương-Doãn lại hỏi thăm coi rồi chưa? tên thợ cứ đáp chưa, được vài bận như vậy thì tên thợ bèn cầm cái mào đưa lên trao cho Vương-Doãn) Thưa ngài, tôi vừa đục vừa khảm đã xong, ngài xem đó mà coi, thiệt lấy làm kỹ-lưỡng.*

VƯƠNG-DOÃN (cần xem) NÓI. — *Thiệt mà, né chạm xem sắt-sảo, kiểu-vở ngó tinh-thần, công cang này cầm đáng ngàn vàng, thôi thì, tiền bạc ấy thưởng cho mười lạng, nhà người thử nhấm có vừa cùng chăng?*

THỢ NÓI. — *Thưa ngài, ngài cho bao nhiêu cũng phải, tôi dám đầu nói ít nói nhiều. (Lấy bạc lộn lạng) thôi thì.*

CA BÀI TẠ

Việc đã rồi việc cho ngài

Giã từ hầu được có lui

VƯƠNG-DOÃN: *Cảm ơn thợ trước sau một lời*

Tài rất nên tài khéo-léo

Nghề khảm sắt-sảo lại tinh

ĐỒNG CA: *Dòm thấy phải bắt ngợi khen*

Chánh tay thợ có công lập rèn.

THỢ NÓI. — *Thưa, tôi xin kiến ngài.*

VƯƠNG-DOÃN NÓI.--- *Ta rất cảm ơn nhà người đó, (thợ đi)*
Quân — *Dạ! (quân chạy ra) Này, người hãy đem cái anh quan này qua dinh Lữ-ôn-Hầu, nói rằng của ta đây đem dâng cho người, xin người nhậm lấy.*

QUÂN NÓI.--- *Dạ, xin vâng (ôm mào ra đi).*

VƯƠNG-DOÃN NÓI. — *Nếu Lữ-Bố nó được vật mà qua đây tạ ơn ta, thì hay biết chừng nào! Thôi thôi.*

NGÂM (Mưu thần sắp đặt sẵn rồi,

(Khi nên trời cũng chịu người biết đâu.

Hạ màn

MÀN THỨ TƯ

(Lữ-Bố ngồi một mình tại đình)

LỮ-BỐ NÓI. --- Nhắm xem trong thiên-hạ, tài như ta thiệt ít ăi bi! Chẳng phải khoe-khoan lỗ miệng, chứ thật là: từ xứ anh-bùng đều khùng khiếp, thỉnh danh lừng-lẫy khắp đâu đâu; nứt gia phẩm-tước thấy cao sang, oai thế vang-rền cùng chốn chốn. Thêm có cha nuôi ta, đang làm chức Thừa-tướng tại trào, phe-dãng ngày càng một đông.

CA XUÂN PHONG

Rồi thì đây, thì người hiệp công
Tinh thể xong, chừng ấy mới
Tiếm-đoạt ngôi vua
Giang-san nắm giữ, mặc sức hành-hung
Phỉ chi ta, dọc-ngan lầy-lừng
Dòm lại xem trăm quan thấy đều
Dốc lòng theo giúp nhau cho thành
Thì lo chi, cơ trời không xui
Cho ta đắc thời.

(Tên quân ôm mào bước đến, lính canh cũng ở trong bước ra)

LÍNH CANH HỎI. — Chủ mầy ở đâu mà ôm đồ lùm - sùm đến đây như vậy?

TÊN QUÂN NÓI. — Thưa cậu, chẳng hay đây có phải là đình của quan Lữ-ôn-Hầu không vậy cậu?

LÍNH CANH NÓI. — Phải, mà cha chã! bộ chủ mầy ư như vậy quen biết chi với ngài, phòng hỏi cho rón chuyện!

QUÂN NÓI. — Thưa cậu không, số là tôi vưng lĩnh quan Tư-Đồ, đem cái anh-quan này đến dâng cho ngài, chẳng dám nào cậu làm ơn vào trong bẩm lại.

LÍNH CANH NÓI. — Được, thôi chủ mầy cứ đứng đó nghe (bước vào) Dạ bẩm thượng quan.

LỮ-BỐ NÓI. — Quân, việc chi đó vậy?

LÍNH CANH NÓI. — Bẩm ngài, có người của quan Tư-Đồ đây đem mào vàng đến dâng cho ngài, còn đứng ngoài chờ lệnh.

LỮ-BỐ NÓI. — Cho vào!

LÍNH CANH (lui ra) NÓI.— *Này, thượng quan cho vào, sông ngài có lánh nóng-nặng, chủ mây phải thủ lễ hân hoi đa nghe.*

TÊN QUÂN (vào quì) NÓI. — *Bẩm thượng-quan, quan Tư-Đồ xin kính lời mừng ngài.*

LỮ-BỐ NÓI.— *Ta rất cảm ơn quan Tư-Đồ lắm đó. Vậy chớ ngài sai nhà người qua đây có việc chi?*

TÊN QUÂN (hai tay đưa mào lên) NÓI. — *Bẩm thượng-quan, số là ông tôi đây đem cái mào này dâng cho thượng-quan dùng, vì người đối với thượng-quan.*

CA NGŨ-ĐIỀM QUA BÀI TẠ

Vẫn hằng kính mến tài danh
Mới kêu thợ đến định đặt làm
Ngài xem kỹ đó mà coi
Quả tay thợ khéo thời lạ đời
Này đường chạm tinh thần
Vàng ròng lại khảm lên
Có hai hột minh-châu nhận kèm

LỮ-BỐ : *Người đặt mào này thật khéo*
(Cầm mào xem) *Nhìn kỹ mới thấy đẹp thêm*
 Về khá tỏ với thượng-quan
 Ta xin tạ cái ơn hậu linh.

NÓI LỐI— *Cha chả! thợ nào làm cái anh-quan này thiệt là tuyệt hảo, chớ phải chơi đâu. Có vậy người về thưa lại cùng quan Tư-Đồ rằng ta gởi lời cảm ơn ngài lắm đó đa nghe!*

TÊN QUÂN NÓI — *Dạ, xin kiếu thượng-quan tôi lui.*

(Lữ-Bố gật đầu, tên quân bước ra)

LỮ-BỐ NÓI— *Lạ này, ta cùng quan Tư-Đồ Vương-Doãn vốn có ơn nghĩa gì mà ngài lại đãi ta một cách quá hậu, sai người đem mào vàng đến dâng cho ta như vậy kia! (Suy nghĩ một chập đoạn gặt đầu) Ờ ờ! phải rồi! có lẽ ngài thấy ta, oai-danh lừng-lẫy, thế-lực lớn-lao, đã chức trọng quyền cao, mà người yếu kẻ kinh, cho nên ngài sanh lòng kính-mộ la đó chớ gì! Nếu quả vậy thì.*

CA THU-HỒ

Oai-thế mình ngày càng một thêm
Thật trời khiến công-cuộc sắp nên
Xem ý người người đều thuận tâm
Nội trào thấy văn võ bá quan
Cả nhơn dân, vừa nghe liếng.
Cũng khiếp oai sắp theo một lòng
Ngày nay đây quả Vương Tư-Đồ
Đã biết ta đãi ta như vậy
Lẽ cũng nên đến tận dinh ngài
Tổ lòng đáp ơn trọng mới hay.

NÓI LỐI. — *Người ta niên cao kỷ trưởng, có lòng đến mình, đem dâng vật quý dường ấy, mình tuy vậy chớ cũng còn nhỏ tuổi lắm, không sang tạ ơn, sao cho phải lẽ có vậy.*

NGÂM : (Sửa-sang xiêm áo hăn-hòi,
(Đến dinh giáp mặt, tỏ lời tạ ơn.

Hạ màn

MÀN THỨ NĂM

(Dọn màn: Tư-đồ ngồi tại tư dinh)

TU-ĐỒ NÓI. — *Lão sai trẻ đem anh-quan dâng cho Lữ-Bổ, chẳng biết có gặp người không, mà chưa thấy trẻ nó trở về kia !*

QUÂN (bước vào) NÓI. — *Bẩm ông, tôi sang tư dinh của Lữ-ôn-Hầu mới về đến đây, lật đặt bầm cho ông rõ.*

TU-ĐỒ NÓI. — *Này quân, lắng nghe ta hỏi đây.*

CA KHÓC HOÀNG THIÊN

Lúc người đem mao, đến nơi phân tử
Sắc diện người xem, thấy ra thể nào ?

TÊN QUÂN : Bẩm ông lúc tôi vâng lời
Bước vào tận nơi
Nói đây, của ông tôi dạy.

Nầy mảo vàng qui vô song
Đề dâng cho ngài, thấy người hân-hoan
Có xin trao giùm, kính lời tạ ơn.

TU-ĐỒ NÓI.— *À, người có tỏ lời cảm ơn ta há ?*

QUÂN NÓI.— *Bẩm ông có. Người tỏ ý hoan tâm bất tận, tôi trông chừng thích chí vô cùng, dạy rằng: xin kính lời cảm-tạ ơn thâm, nguyên để dạ tạc ghi nghĩa nặng.*

TU-ĐỒ NÓI.— *Thôi, người hãy lui vào.* (quân dạ vừa bước ra ngoài gặp Lữ-Bố cũng vừa tới, quân xá chào)

LỮ-BỐ HỎI.— *Có quan Tư-Đồ ở tại dinh chăng ?*

QUÂN NÓI — *Bẩm, thượng-quan có, để tôi vào thưa lại*
(quân chạy vào) *Bẩm ông,*

TU-ĐỒ HỎI.— *Việc chi mà người trở vào nữa đó vậy quân ?*

QUÂN NÓI.— *Bẩm, có quan Lữ-ôn-Hầu đến, còn đứng trước dinh, tôi lật dật vào cho ông rõ.*

TU-ĐỒ NÓI.— *Lui, để đó mặt ta.* (Bước ra chào Lữ-Bố ân cần)
Cơ khổ thời thời dặt Lữ-ôn-Hầu thiệt là không được tatl tình với lão đa !

LỮ-BỐ NÓI.— *Tôi đã đến lặn dinh viếng ngài, sao còn gọi là không tatl tình ?*

TU-ĐỒ NÓI. — *Phải Lữ-ôn-Hầu tatl tình, thì đến cứ việc vô, hà tatl phải đứng ngoài chờ đợi ?*

LỮ-BỐ (cười) NÓI — *Cái đó là theo phép chớ ! tôi đã đến dinh ngài, lẽ đâu không thủ lễ.*

TU-ĐỒ (cười trả) NÓI. — *Đó là tôi nói cợt cho vui. Thôi, xin mời Lữ-ôn-Hầu vào !* (hai người bước vào) *Trẻ bây ! — dạ coi chể nước để trà cho thiệt ngon đa nghé ! — dạ — Lão xin thỉnh Lữ-ôn-Hầu ngồi lên trên, cho tiện bề đàm-đạo.*

LỮ-BỐ NÓI. — *Sao ngài lại dạy quá lời như vậy, tôi há dám đó ngài.* (bèn xá và ngồi ngang Tư-Đồ)

TU-ĐỒ NÓI. — *Chẳng hay Lữ-ôn-Hầu sang đây viếng lão, hay có việc chi ?*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thưa ngài,*

CA KIM TIỀN

Chẳng hay bởi vì tại sao
Xin khá xin phân cặn thữ nào !
Tôi tuổi tác có là bao nhiêu
Chức phận nhỏ-nhen
Sao ý ngài, xem quá hậu, cho mảo vàng ?
Khiến luồn những xét mình hồ-hang
Ái-ngại khó toan

TU-ĐỒ : Vì sao quá khiêm như vậy
Lão hằng dòm xem trong bọn thiếu-niên
Anh-hùng thay là Lữ-phụng-Tiên
Cả trào ai chẳng nề chẳng kiên
Khấp trong thiên-hạ, thấy đều ghê-sợ
Bởi vậy lão đây bấy lâu có bụng
Thấy tài nên trọng.

NÓI LỐI. — *Cả trong thiên-hạ đời nay, chỉ có tướng-quân, đã nên trang hào-kiệt, lại đáng mặt anh-hùng, bởi vậy nên lão, thật là trọng ở tài-danh, chẳng phải kính trong chức-phận.*

LỮ-BỐ (đặc chí) NÓI. — *Ngài nói rất đúng, thiệt là người có mắt tinh đời. Vậy tôi qua đây, trước là viếng ngài, sau tạ ơn ngài luôn thể.*

TU-ĐỒ NÓI — *Lữ Ôn-Hầu viếng lão, thì lão hết sức vui mừng, chớ tạ ơn nghĩa mà làm gì ! Không mấy khi Lữ Ôn-Hầu đến, vậy thế nào cũng phải ở lại dùng với lão ít ly rượu chơi, hầu trò chuyện cho phỉ tình mơ ước đó.*

LỮ-BỐ NÓI. — *Nếu vậy thì tôi qua đây làm rộn cho ngài quá.*

TU-ĐỒ NÓI. — *Không, có chi mà rộn ! trể bây ! — dạ — coi dọn tiệc lên cho mau đa nghe ! — dạ — Hôm nay lão được cùng Lữ-ôn-Hầu ngồi đàm-đạo, thiệt là phỉ chí biết chừng nào. (quân dọn tiệc lên) xin thỉnh Lữ-ôn-Hầu ngồi lại.*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thiệt là ngài quá hậu tình, tôi lấy làm ái-ngại.*
(ngồi lại vây tiệc)

TU-ĐỒ NÓI. — *Có chi mà ái-ngại. Lão cùng tướng-quân là bạn đồng liêu với nhau.*

CA BÌNH BÀN VĂN

Lão thì niên kỷ hơn
Lữ Ôn-Hầu tuổi tác còn xuân
Mà xem ra quả ít ai bằng
Tài-lực nghe thiên-hạ thấy kinh
Thêm Thái-sư người đã rền danh
Oai-thế nay lây-lùng tứ phương
Xem nội trào khắp hàng trăm quan.
Thấy một lòng phục-tùng an-nhiên
Cả nhà nay có đủ oai-quyền
Thì trông ra ai lại chẳng kiên

LỮ-BỐ. — Tai lóng nghe ngài cạn tỏ phân
Lời tặng quá đây nào dám vưng.
Đời gạn ra thiếu chi anh-hùng
Lẽ nào tôi há dám khoe mình
May gặp ngài, có dạ hậu tình
Khiến lòng tôi thêm rộn chẳng yên

TƯ-ĐỒ. — Tinh thật tướng-quân đừng ngại
Chẳng phải nào kiếm lời tư-vị
Vi trộm liếc lại khắp tứ phương
Trang thiếu-niên có đâu anh-hùng
Như tướng-quân khắp trong thiên-hạ
Mới vừa nghe oai họ đã kiên
.....Đã khiếp danh !

(Lúc Tư-Đồ ca, thì Lữ-Bố hứng chí uống rượu đã nhiều)

TƯ-ĐỒ NÓI. — Mời Lữ Ôn-Hầu dùng thêm với lão ít ly.

LỮ-BỐ NÓI. — Thưa, xin ngài cũng dùng với tôi cho vui. (hai người đều ăn uống v..v..)

TƯ-ĐỒ NÓI. — Dùng, dùng thêm Lữ Ôn-Hầu. Lão mà được chung vui cùng tướng-quân đây, thiệt là phỉ nguyện biết chừng nào.

LỮ-BỐ NÓI. — Quan Tư-Đồ đãi tôi rất hậu, thật khiến lòng tôi cảm mộ chẳng cùn. (Càng đắc chí uống rượu thêm).

TƯ-ĐỒ (Giã say) NÓI. — Nay Lữ Ôn-Hầu ôi ! Nay lão với tướng quân cũng như tình nghĩa một nhà, cho nên lão muốn tính như vậy, đó tướng-quân.

LỮ-BỐ NÓI. — Thưa, chẳng hay ngài tính lẽ nào? xin cho tôi rõ.

TƯ-ĐỒ NÓI. — Số là:

CA HÀNH VÂN

Tiệc vui-vầy, trong tiệc vui-vầy
Lão toại lòng thay
Suy ra cho kỹ, may quá đôi may.
Có biết đâu ngày nay được
Trời xuôi khiến,
Bạn đồng-liêu một nhà chung vui
Lữ Ôn-Hầu nghĩ thôi tất tỉnh
Nầy lão thật, toại lòng xiết bao
Song rượu uống nhiều, sợ rồi thất-lật
Sanh đều chinh lòng nhau đó chẳng !
Cho nên lão, đã tính như vậy
Bão trẻ thị-ti,
Kêu hài-nhi ra đây thế-thay
Lữ Ôn-Hầu cứ việc vui say.
Lão xin cáo lỗi
Tướng-quân mưa chớ chấp-né.

NÓI LỖI. — Cha chã! lão vì hững chi, cho nên cũng có quá chén
đó Lữ Ôn-Hầu! có vậy để lão cho kêu hài-nhi ra đây, thay mặt lão,
hầu rượu cho tướng-quân, kẻo lão già-cũ trong lúc chuyện-trò, e có
đều thất-lật mà ra không phải với tướng-quân chẳng!

LỮ-BỐ NÓI. — Thưa ngài, nếu ngài đã mỗi-một, thì cứ việc
đi nghỉ, tôi xin kiếu về, hà tất phải làm chi cho rộn!

TU-ĐỒ NÓI. — Không, có chi đâu mà rộn! tướng-quân chớ
ngại. Nay nếu tướng-quân kiếu về, thì tẻ ra lão đãi khách chẳng tận
tình, chĩnh e thất lễ lắm chẳng! Thế-nữ! — dạ — mời cô bầy ra đây!
— dạ —

ĐIỀU-THUYỀN (bước ra) NÓI. — Thưa cha, chẳng hay cha
cho đòi con ra có việc chi? (cặp mắt thì liếc Lữ-Bố, Bố ngồi nhìn sừng)

LỮ-BỐ HỎI. — Thưa ngài, chẳng hay người nào đó vậy?

TU-ĐỒ NÓI. — Con gái lão tên là Điều-Thuyền đó đa tướng-
quân! (đay qua nói với Điều-Thuyền) Này con ôi! Lữ Ôn-Hầu đây
vốn là bạn đồng-liêu với cha, không mấy khi sang qua đây, ngặt cha
thì già-yếu, sợ e thất-lật trong lúc chuyện-trò, vậy thời con hãy ra
mặt mừng ngài, đàm đạo cùng ngài, thay mặt giúp-cha gì ấy-lác đó
con!

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — Thưa cha con xin vâng. (Tu-Đồ gãi
say, gục xuống bàn, Điều-Thuyền bước lại gần Lữ-Bố) Dạ, tôi xin
kính mừng thượng-quân.

LỮ-BỐ NÓI. — *Tôi chào tiểu-thơ (Hai đảng từng-liếc nhau? Bồ ngoắt Điều-Thuyền, nàng tay thì khoát-khoát, tay thì chỉ Tư-Đồ, tỏ tường sợ-hải. Tư-Đồ giả dục mình, Điều-Thuyền xây mặt ra tường kinh hãi)*

TƯ-ĐỒ NÓI. — *Cha chả! lão say quá! xin Lữ Ôn-Hầu đừng chấp-nhứt nghe!*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thưa ngài, không sao đâu! ngài cứ việc vào nghỉ, kéo ngồi lâu mệt-mỏi lắm đó ngài!*

(Tư-Đồ lại gục xuống, như người say-mèm, Lữ-Bố và Điều-Thuyền tỏ tình luyến-ái nhau, Bồ ngoắt, Điều-Thuyền tay cầm ly rượu chơn bước lại gần, mắt lại ngó Tư-Đồ, ý như sợ cha thấy Vừa chừng, Bồ choàn tay qua mình nàng, thì Tư-Đồ lại giả dục mình dậy hỏi chuyện kia chuyện nọ, làm cho hai đảng cũng phải dục mình v. v..... Chập lâu Tư-Đồ lại hết say)

TƯ-ĐỒ NÓI. — *Lữ Ôn-Hầu ôi! nầy giờ lão quá chén, có mê đi một lúc, chẳng biết con gái lão nó đãi tướng-quân có được vừa lòng hay chẳng đó?*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thưa ngài, tiểu-thơ thiệt đã lất tinh, còn chi mà chẳng vừa lòng nữa đó ngài.*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Thưa cha, con xin lui vào trong.*

TƯ-ĐỒ NÓI. — *Con cứ việc vào nghỉ (Điều-Thuyền lui) nầy tướng-quân! lão muốn tỉnh như vậy, chẳng hay tướng-quân nghỉ sao?*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thưa ngài, ngài muốn tỉnh đều chi? tôi đây sẵn lòng nghe hết.*

TƯ-ĐỒ NÓI. — *Lão tỉnh là tỉnh làm vậy.*

CA LƯU THỦY KHÚC

Nầy lòng nầy hăng mớ
Xui gặp người tài tình được cho
Được cho con lão trao tơ
May nường cạy sau nhờ thân nó
Thì lão vui dạ xiết bao
Trộm xem ra tướng-quân rõ-ràng
Thật người chí khí ruột gan
Oai-danh vang khắp tứ phương
Thêm thiên-hạ rất nên phục-tùng
Lòng thật lòng già đã định toan
Đưa con lại kết duyên Tấn Tần
Thì xin tướng-quân liệu dừu

LỮ-BỐ: (đứng dậy) Tiểu-tử thôi rất nên vui lòng
Vi đã có ý trông mong
Thượng-quan lại đem dạ bảo tâm
Thì ôi thôi quả duyên Châu-Trần

NÓI LỐI.— *Thưa, thượng-quan hảo tâm đường ấy, tiểu-tử cảm-tạ chẳng cùn. Mặt kia vừa thấy mặt, lòng nọ đã đẹp lòng, như liễu-thơ đây là: rõ-ràng quốc sắc thiên hương, thật quả liễu mi ngọc cốt. Tuy biết ở nơi trần tục, song chi nhượng khách Bồng-lai, dám tưởng, Hằng-Nga dầu gián thể khôn bì, Tây-Thi có tái sanh khó sánh, đó thượng-quan. Nay ngài tình đưa tiểu-thơ phối nghĩa cùng tôi thật là : lòng trời đã định, cho nên, duyên trẻ mới thành, thưa thượng-quan có vậy, xem nếuặng ngày lành, xin đưa về dinh nội, cho luôn cuộc đó ngài.*

TU-ĐỒ NÓI.— *Lữ-ôn-Hầu chớ vội, lão đã hứa chắc, lẽ đâu chẳng nhìn lời, nhưng hôm nay là ngày đại kỵ, vả lại.*

CA NGŨ-ĐIỀM QUA BÀI TẠ

Đã rằng hứa tiếng cùng nhau
Lẽ đâu lại dám sai chạy nào
Chờ xem ác-chất ngày nao!
Sẽ đưa tận đến dinh của ngài
Vi là cuộc duyên-bài
Thì thường hệ lắm thay!
Khá xin chậm trễ xem lại ngày
LỮ-BỐ: Lòng đã hết lòng thương tưởng
Đường ấy mới vững bụng cho
Lời hứa cũng tiếng nhạc-gia
Cúi xin tạ cái ơn hải hà.

NÓI LỐI.— *Chưa kết ngời cũng tình con rể, đã hứa lời là tiếng nhạc-gia, thôi thôi.*

NGÂM : (Cúi dâng hai lạy gọi là lạy),
(Trước sau rồi cũng một nhà chung vui.

TU-ĐỒ (đỗ dậy) NÓI. --- *Thôi, Lữ-ôn-Hầu hãy đứng dậy, một phen đã hứa lời ra, mọi việc chắc như đinh đóng. Mai chiều lão chọnặng giờ tốt, sẽ cho đưa nó sang dinh ngài.*

LỮ-BỐ (đứng dậy) NÓI.— *Thưa nhạc-phụ, vậy thôi.*

CA MÀU TẦM TỬ

Đã cạn phân trong cuộc lương duyên
Xem ngày đặng thì khá đưa liền
TU-ĐỒ : Xin tướng quân hãy an tâm đó
Muốn cho nên cuộc trăm năm
Cùng nhau duyên Tẩn hòa Tần
Phải lo làm sao được người khen
ĐỒNG CA : Đã xứng đôi đẹp phận cái kim
Một nhà hiệp-hòa thật hiển vinh
Rồi đây nào ai chẳng kiên!

Hạ màn

MÀN THỨ SÁU

(Dọn màn: Đồng-Trát ở trong triều vừa đi ra, Vương-Doãn qui xuống bầm)

VƯƠNG-DOÃN NÓI. --- Bẩm Thái-sư,

ĐỒNG-TRÁT HỎI. --- Tư-Đồ muốn hỏi đều chi đó vậy ?

VƯƠNG-DOÃN NÓI. --- Bẩm, nhưn nhà có kỵ cơm cho tiên-thân, Doãn này muốn thỉnh Thái-sư qua chơi một bữa, đặng nhờ hồng phúc của ngài, không biết ngài có vui lòng nhậm lời hay chẳng?

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Tư-Đồ đã có lòng mời, thì ta phải đi, song khá về trầu thiết tư dinh cho hân-hội đa nghé!

VƯƠNG-DOÃN NÓI. — Dạ bẩm Thái-sư,

CA LONG HỒ HỘI

Ngài có lòng, tôi đội ơn
Đã sữa-sang, rất tử-tế
Dám nào đơn-sơ, thỉnh ngài cho rộn
Nếu được ngài đi, ấy là may
ĐỒNG-TRÁT : Có bụng mời ta, khá trở về
Sắm-sữa nghiêm-trang, rồi ta sang
TU-ĐỒ : Lời xin vâng, tôi mau kiếu ngài.

Hạ màn

MÀN THƯ BẦY

(Dọn màn: Tư-Đồ ngồi tại đình)

TU-ĐỒ NÓI — Hôm nay lão trần-thiết đầu dó đã nghiêm trang, chờ Đông-Trát đến đây, lão dụ nó mắc vào kế mỹ-nhơn rồi, thì ắt nó khó mà vùng-vẫy cho được. Kẻo mà.

CA VỌNG CỔ

Ngồi nhìn thêm đau-dớn
Câm bầy cái lũ gian thần
Ngày đêm luồn ngo-ngần lòng
Suy nghĩ-suy não-nồng
Thiên-tử nay tuy vậy
Hỏi còn thơ-ngây, dễ nào hay chi
Đều thanh suy trong nước
Trông đến càng nát ruột bầm gan
Quán hỏi quân gian-nịnh
Bây nỡ nào chẳng nghĩ tiên ân
Mà toan đều phản tâm cho đánh
Làm ra việc bất bình
Lão thề dầu tử sinh
Quyết lặn tình chẳng kể gì thân
Nên đã sớm toan mưu thần
Lũ gian-hùng lắm tay mới ung
Lão già ân-cần
Chúng nó nào thông
Tuy mặt miệng thể nhưng guom lòng
Kế liên-huân cây lay mỹ-nhân.

QUÂN (vào) NÓI. — Thưa ông, Thái-sư gần đến, tôi mau báo cho ông hay.

TU-ĐỒ NÓI. — Đề đó mặt ta, (bước ra gặp Đông - Trát) Bẩm lệnh Thừa-tướng, vừa hay ngài đến, tôi lật-đật chạy ra, vậy thôi (cúi lạy)

NGÂM : (Cúi đầu hai lạy kính mừng,
(Chúc cho Thừa-tướng vô cùng hiển vinh.

ĐÔNG-TRÁT (xuống xe) NÓI. — Tư-đồ hãy đứng dậy.

TU-ĐỒ (đứng dậy) NÓI.— *Bẩm lệnh Thừa-tướng, ngài coi đó mà coi.*

CA KHÔNG-MINH

Khắp hết nơi nơi, tôi đã sửa-sang
Nghỉ-tiết hai bên, thẳng đến mé sông
Chỗ thính-đường dòm thấy suốt thông
Bốn phía đều đèn thấp sáng trung
Bông kết lư hương, nhiều gấm che cùng
Ghế-dẫn đã sắp, đầu đó sẵn sẵn
Cờ hai hàng treo khắp ngoài trong
Đường vô nhà chiếu trải liền-bên

ĐỒNG-TRÁT: Nhìn xem thật rất nên khoái lạc
Ấy Tu-Đồ quyết trọng đãi ta
Cớ nên mới là

Bày phô trương khắp hết gần xa

NÓI LỐI.— *Được đa! Tu-Đồ sắp đặt như vậy, thiệt là xứng với bề thống ta lắm đa!*

VƯƠNG-DOẢN NÓI.— *Xin thỉnh Thái-sư vào! (Đồng-Trát gạt đầu, cùng nhau bước vào) Thừa, xin mời ngài ngồi lên giữa*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Ta ngồi chỗ này hử!*

VƯƠNG-DOẢN NÓI.— *Dạ, đó là chỗ sắm sửa cho Thái-sư đa. (Đồng-Trát lên ngồi giữa) Quân bầy! — Dạ, ra bảo đây! — dạ (quân chạy ra) Này, nghe ta dặn đây nghe! dạ.*

CA NGŨ-ĐIỀM QUA BÀI TẠ

Khá vào sắm-sửa đồ ngon
Ngổ đem dọn ra đây một bàn
Nào đâu di-cá bào-ngư
Ốc-hương lại với canh vệt tiềm
Cùng đồn-dột xương-sường
Gà dò chặt xào măn
Có cua lột tôm chưng phụ vào
Còn thứ rượu nào thiệt tốt
Thì lấy nhủ-mề thượng niên
Cùng thứ rượu cúc rượu sen
Mai quế lộ với sen rượu nhà.

QUÂN NÓI. — *Bẩm Ông,*

CA BÀI TẠ

Đồ làm vậy ăn vào
Thì rồi một lát sau
Nó sôi ruột nó đau bụng nhào
Thăm nghĩ chi bằng ta cứ
Dùng đỡ mắt mũi tiện hơn
Nhà có mắt lóc thiệt ngon
Mắt nêm lại mắt lôm bộn-bàn.

TU-ĐỒ NÓI. — *É, mầy muốn chết đa nghé! khéo nói bá láp, chẳng khỏi có đòn bây giờ.*

QUÂN NÓI. — *Bẩm ngài, ấy là tôi sợ những đồ làm vậy, dùng không quen nó chột dạ đó chớ!*

TU-ĐỒ NÓI. — *Thôi mau vào tắm sữa hải-vị sơn-trân được có dọn lên đây, không thì chết đi giờ.*

QUÂN NÓI. — *Dạ, tôi xin vâng.* (bước vào trong)

TU-ĐỒ NÓI. — *Bẩm Thái-sư, ngài thật là phước đức, chi nhường Y-Doãn Châu-Công, bởi vậy nên, bốn phương đều tùng-phục, muôn dân thấy kính-vì, thịnh-danh ít kẻ dám bì, thế-lực nào người sánh kịp.*

ĐỒNG-TRÁT (đặc ý) NÓI. — *Tư-Đồ biết ta lắm đó. Quã là có mắt tinh đời.* (Cổ bàn dọn lên)

TU-ĐỒ NÓI. — *Xin thỉnh Thái-sư nhập tiệc.* (rót rượu dâng lên) *nay ngài đã có lòng hạ-cố đến đây, vậy xin ngài dùng ít ly rượu cho tôi nhờ hồng-phúc.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Có vậy Tư-Đồ cũng dùng với ta cho vui* (tiếp lấy rượu uống.)

TU-ĐỒ NÓI. — *Dạ, Thái-sư cứ việc dùng.* (Đồng-Trát tiếp uống) *Tôi đây có học thiên-văn thấy ngài phát tướng, quã là điềm đại kiết đó ngài.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Có vậy Tư-Đồ hãy quang tướng ta cho kỹ lại coi, vì sao mà gọi là đại kiết!*

TU-ĐỒ NÓI. — *Thưa Thái-sư, số là,*

CA TÂY-THI

Xem cơ trời nên tôi
Đoán không sai sự ngay tỏ thiệt
Coi lại quã-quyết, để-vận suy-vi
Hơn-trào rồi thì đây, phải tuyệt dứt ngay
Phương bốn phương thiên - hạ,
Ai cũng nghe ngài
Danh rền tợ sấm xuân
Oai thế lại lầy-lùng
Cả hàng trăm quan, rất phục rất kiên
Ngài đây tướng xem phát lạ
Nhắm kỹ không ai, được như vậy
Thật quý thay !
Lưỡng mi thời tợ giao-nga
Cặp mắt thôi tốt như mắt phụng

ĐỒNG-TRÁT.- Còn mũi ta thời ai nấy cũng
Đều chê xấu-xa không đẹp
Đã sếp lại to
Lòng ta ngỗ thời thêm then
Ngặt biết làm sao !

TU-ĐỒ. — Sách tướng xem, rất nên khen-ngợi
Ấy là mũi lân
Ai chê người đó bất thông !
Đôi má lại gần xem, huyết vận nổi lên
Hình qui rất nên xinh-đẹp

ĐỒNG-TRÁT.- Chỉ ngặt râu-rìa
Xem thời biết phẫn tâm.

TU-ĐỒ. — Râu ấy người người, thấy đều ngợi-khen
Ấy chính long tu (râu rồng)
Sư Thái-sư nay thật, phát tử-linh đây
Ấy vậy thời, rất may thay !

ĐỒNG-TRÁT: Lóng tai nghe, cặn lời phân
Toại chí khôn cùng, Tư-Đồ xem rất đúng

TU-ĐỒ : Dòm trong khi-số Hơn-trào
Cho dầu thế nào, âu là cũng chẳng lâu.

NÓI LỐI. — Thừa Thái-sư, khi-số Hơn-trào đã dứt, chẳng khỏi
bao lâu đây, thiên-lữ cũng phải nhường ngôi lại cho ngài, chớ không
sao được ! Ấy là thiên-cơ khiến vậy đó ngài.

ĐỒNG-TRÁT (cười ha hả) **NÓI.** — *Tư-Đồ nói rất hửu lý, song ta há dám mong chuyện ấy; nhưng nếu phải cơ-đồ dòi-đôi, lẽ trời đã định vậy, thì ta sẽ dùng Tư-Đồ làm Cống-mạng đại-thần.*

TU-ĐỒ NÓI. — *Trong cơn yến-ẩm, tôi muốn dạy bọn nữ-nhạc nó múa hát cho Thái-sư xem, chẳng biết ngài có bằng lòng hay không?*

ĐỒNG TRÁT HỎI. — *Tư-Đồ có sẵn sẵn bọn nữ-nhạc sao ?*

TU-ĐỒ NÓI. — *Thưa có, Bọn nữ-nhạc của tôi, toàn là con gái mười lăm mười bảy tuổi, tập-luyện đã tinh-thông, có thể giúp vui được.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Có vậy đòi chúng nó ra đây!*

TU-ĐỒ NÓI. — *Thế-nữ bảy. — dạ — Đòi nữ-nhạc ra đây. (Điêu-Thuyền và bốn cô đào phụ bước ra) Này, bảy hãy ca hát cho thật hay được Thái-sư xem, và hầu rượu ngài cho tử-tế đa nghê!—dạ.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Ca hát đi, hãy ca hát đi, rồi ta sẽ trọng thưởng. (Quân đem trống lại, Đồng-Trát cầm châu, mắt ngó Điêu-Thuyền chầm-chĩ).*

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— *Dạ, chúng tôi xin vâng.*

(cùng nhau đồng ca)

CA BÀI XÀN-XÊ

Mừng Thượng-phụ rất cao danh giá,
Kính chúc câu vạn tuế
Phước đức vô song
Oai thế thấy bốn phương phục tùng
Rất phĩ chí từ đây
Xem lại quận My-ô
Cung-diện thật kém gì nhà vua
Nước non đã được rỡ danh
Ắt có cơn tung hoành
Quan trăm quan một dạ lo chi
Chốn khắp chốn người đều
Kính trọng vô cùng
Lòng dân đã mến
Cơ thiên-cơ khiến phải
Cuộc đôi tang thương
Thái-sư vững vàng
Nhơn nguyện thiên tòng
Dân chúng thấy bình an

(Bọn nữ-nhạc vừa ca vừa đựng rượu, Đồng-Trát ngó Điêu-Thuyền không nháy mắt, khen hay đánh châu liên-thình, Tư-Đồ thỉnh-thoãn lại gặt đầu, tỏ ý đặt kỳ sở nguyện)

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Hay biết chừng nào ! đáng thương da ! khá khen cho Tư-Đồ khéo tập-luyện con hát, thiệt là : Tiếng ca thanh-thót mây ngừng lại, hình múa nhẹ - nhàn nhận muốn sa.*

TU-ĐỒ NÓI.— *Xin Thái-sư dùng thêm rượu cho vui (rót rượu đựng, Đồng-Trát tiếp uống) Để tôi dạy chúng nó ca thêm một bài nữa. Mỹ-nữ bây ! — Dạ — Có bài nào hay hơn nữa, hãy ca cho Thái-sư nghe coi nào !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Ca đi các Mỹ-nữ ! rồi tiền bạc bao nhiêu ở nhà sẻ thưởng cho. Ca đi như cái khúc hồi nẩy đó thiệt là trúng ý ở nhà, ở nhà chịu lắm đa !*

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— *Dạ chúng tôi xin vâng. (đồng ca)*

CA BÁC-MAN TẤN-CỔNG

Huỳnh-diêu tửu chúc
Hiển cao-quan (rót rượu đựng)
Huỳnh-diêu tửu chúc
Hiển cao-quan
Thái-sư lòng nhơn
Dân tình dân tình ai cũng
Thấy khen lòng nhơn
Thời vận hưng danh rền vang-lừng
Tứ phương, thật kiên oai
Ra đi binh-gia điệp điệp
Quân-sĩ hầu vô số
Danh phú bửu, tứ hải ai bằng.
Tay nưng chén rót thêm rượu dâng.
Đồng xin chúc Thái-sư bình an.

(Lúc ca thì Đồng-Trát nhìn sững Điêu-Thuyền, hơi say)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Cha chả ! bọn nữ-nhạc này thiệt là hay vô cùng. Nàng kia (kêu Điêu-Thuyền) đầu đừng xích vô trong đây coi !*

ĐIÊU-THUYỀN NÓI. — *Dạ (bước vào kề mặt Đồng-Trát) Tiên thiếp xin, (lạy)*

NGÂM : (Cúi đầu làm lễ thượng-quan,
(Chúc cho chóng được ngôi vàng trị dân.

(Lạy xong, đứng dậy vòng tay hầu. Trát bắt tay, Thuyền làm hơi
kê-né, Trát vừa nhìn sưng vừa chắc lưỡi)

ĐỒNG TRÁT HỎI. — Vậy chớ nàng nào đây a Tư-Đồ ?

TU-ĐỒ NÓI. — Thưa ngài, nó là con của tôi, tên Điều-
Thuyền đó !

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Nói vậy lé ra con con
của tia Đồ hay sao ! (đoạn day qua) Này nàng, vậy chớ tuổi
nàng nay đang bao nhiêu ?

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — Thưa, tiện thiếp thanh xuân hai
lăm.

ĐỒNG-TRÁT (Cười) NÓI. — Lạ này ! tuy là người tục,
ngó đẹp như tiên !

TU-ĐỒ (đứng dậy) NÓI. — Thưa Thái-Sư,

CA ĐƯỜNG-THÁI-TÔN

Được như nguyên,
Ngài bằng bụng Điều-Thuyền.
Muốn việc tình duyên.
Thôi thời thời nên, tính phức cho yên.
Sẻ đưa sang dinh ngài hầu-hạ.
Nhưng không rõ ý,
Có vừa chẵn, có dùng hay chẵn !
Cớ nên còn ngại-ngùng trong dạ.

ĐỒNG-TRÁT : Trời xui gặp, con người đẹp duyên.

Quả thị phi phạm.
Thêm mình hạc, miệng cười xem thật.
Tợ hoa mùa xuân, giọng ca càng thương.
Tư-Đồ nay nếu, lòng mà hậu như vậy.
Thời là thật ơn này.
Trọng thay mà ta, lạy chi đến cho.

TU-ĐỒ : Nay trời xui khiến.
Ngài thương đem về hầu-hạ.
Càng tạ thâm ân.

NÓI LỐI. — Thưa Thái-sư, ngài chớ lo chi cho nhọc, con
tôi mà đang hầu gần ngài, ấy là phúc lớn lắm đó.

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Tư-Đồ rất hậu tình với ta, ta cảm thâm ân vô hạn.*

TƯ-ĐỒ (ngó Diêu-Thuyền) NÓI.— *Con ôi ! nay Thái-sư đã có lòng hạ-cổ đến con, vậy thời, cha tính đưa con xuất giá, trẽ nên vẹn đạo tòng phu, cuộc hiển vinh trời đã dành cho, có vậy, việc hầu-hạ con tua giữ lấy, đa con nghe !*

ĐIÊU-THUYỀN (khóc) NÓI.— *Thưa cha, lời cha phân rất phải ! nhưng con nghĩ lại mà con buồn. Cha ôi !*

CA XUÂN-NỮ

Thân con mà khôn lớn đây nhờ có ai.

Nay con đành nở chia-lia.

Ơn dưỡng-dục nặng-nề.

Con chưa một mảy đáp-dền.

Làm sao chẳng đau lòng đó cha !

TƯ-ĐỒ :

Nầy con đâu có cách-xa.

Mựa đừng lòng thiết-tha.

Thừa-tướng đã tưởng đến ta.

Thật là phước lớn, thật là trời xui.

ĐIÊU-THUYỀN : Đã hay cuộc đời như thế.

Con ngày càng lớn khôn.

Thì phải tính chữ lương-duơn.

Nhưng nhìn dưỡng-phụ, đoạn tràng đến đâu

Bấm gan làm gượng đừng sầu.

Mà gan ruột lộn-nhào đó cha !

(Lúc Diêu-Thuyền và Vương-Doãn ca, thì Đồng-Trát thỉnh thoãn lại hồi đi, chớ cứ đứng đó mà than-khóc hoài hay sao).

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Thôi, rồi hay chưa được có lên xe chớ !*

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— *Thưa cha, trên dạy bảo dưới đâu dám cãi, cha đã ưng con cũng phải đành, nhưng mà, cuộc phân-ly dầu cây-cỏ cũng động tình, huống chi, cơn xa cách mà cha con không xót dạ, Cha ôi ! Công dưỡng dục dòng sông đã đành thả, thôi thì, miếng trân-cam ai kẻ đỡ thay giùm ! Vậy xin cha nhậm chén rượu này, được mà dung thứ cái tội bất hiếu cho con (rót rượu dâng) Cha ôi !*

NGÂM : (Phân tay lụy chẳng ráo tròn,

(Nhìn tranh ly-biệt khôn cùn xót xa. (lạy)

TU-ĐỒ NÓI.— *Thôi, con hãy yếm lụy mà lên xe cùng Thira-tướng đó con!*

ĐỒNG-TRÁT HỎI.— *Ái-cơ chẳng nên khóc lóc làm chi, mau sửa soạn được có về tướng-phủ. Này Tư-Đồ ôi!*

LÝ CON NGỰA - Ô

(HAI LẦN)

Khá an tại tại dinh
Khá an tại tại dinh
Tại dinh ta kiêu, ta kiêu được về
Cái ơn rất hậu, tạc dạ nào quên
TU-ĐỒ : Cúi xin chớ ngại, con tôi phận gái
Nếu nay đưa được hầu ngài
Là thôi ừ ừ thôi thời
Thôi thời may nghĩ càng may
Là thôi ừ ừ thôi thời
Thôi thời may nghĩ càng may

* * *

ĐIỀU-THUYỀN : Cúi xin lay lay cha
Cúi xin lay lay cha
Lay cha cha chớ, cha chớ buồn rầu
Tuy con cách mặt, nguyện tạc lòng son
TU-ĐỒ : Thôi con yếm lụy, lo chi việc ấy
Phước con nay được đường này
ĐỒNG CA : Là vui ừ ừ vui vầy
Vui vầy ngư thủy từ đây
Là vui ừ ừ vui vầy
Vui vầy ngư thủy từ đây

Hạ màn

MÀN THỨ TÁM

(Dọn màn : Lữ-Bố cầm kích đứng một mình)

LỮ-BỐ NÓI.— *Tư-Đồ thiệt rất hậu tình với ta, đã dẫn dâng yến tiệc, lại hứa gả Điều-Thuyền, không nay thì mai*

đáy, cuộc lừa dối sẽ được phỉ nguyên, duyên cá nước xiết bao thỏa dạ. Ta nhắm xem gái như Điều-Thuyền, quả thiệt ngọc còn đợi giá, hẳn rằng hương chữa phai mùi, đã diêu dàng mình hạc xương mai, lại rở rở mây tầm mắt phụng, thiệt là hóa công xảo thủ vô cùng.

NGÂM : (Rỏ ràng quốc-sắc thiên-hương,
(Rỏ ràng nguyệt then hoa nhường tư dung.

CA GIAO-DUYÊN

(HAI BÀI)

Vẻ thiên-nhiên mười phân đã vẹn
Cốt cách phi phạm, nguyệt then hoa nhường
Yêu-Điện thanh-tân
Ngồi nhìn xem, khác gì là tiên
Cốt cách phi phạm, yêu điện thanh tân
Khiến dạ tư lương.

* * *

Ảnh mỹ-nhơn họa trong bức tượng
Cũng kém tinh-thần, khôn thể sánh cùng
Vẻ đẹp thiên nhiên
Lòng lòng riêng, tất lòng lòng riêng
Mong gặp Điều-Thuyền, phỉ cuộc lương duyên
Kẻo dạ không yên.

(Xe Đồng-Trát và Điều-Thuyền đi ngang, Tư-Đồ theo sau, Lữ-Bố dòm thấy sững-sờ, ra ý tức giận).

LỮ-BỐ NÓI.— Uả này, Tư-Đồ đã hứa gã con cho ta, mà sao nay lại trở đưa cho Thái-sư cũng lạ này ! có vậy để ta theo nhìn lại cho kỹ thử coi.

(Dòm theo xe đoạn đứng dừng lại gặt đầu ít cái, Tư-Đồ đưa Đồng-Trát và Điều-Thuyền đi khuất, bèn trở lộn về)

TU-ĐỒ NÓI.— Phén này liên-huờn-kẻ dặt thành, cha con thẳng Lữ-Bố chẳng khỏi vì tình mà trở mặt giết nhau, ta làm như vậy thật là hay biết chừng nào ! (Nói vừa dứt, gặp Lữ-Bố xách kích xông lại, Tư-Đồ đã sợ song gần gượng hỏi) Lão chào Lữ-ôn-Hầu, vậy chớ Lữ-ôn-Hầu giận-dỗi ai mà coi bộ hăm-hăm như vậy ?

LỮ-BỐ-NAT.— É thôi, dẹp ngại đi ! còn ơn nghĩa gì nữa mà chào-hỏi cho rộn nà ! Tôi hỏi ngại vậy chớ :

(Lữ-Bố nắm áo làm dữ, hơi kích muốn đâm Tư-Đồ)

CA KIM-TIỀN

Bởi có chi, ngải bội ngôn.
Mau khá tua phân lại cho tường.
Tôi tức-tối khó dẫn được nên.
Đứng nhìn ỏi gan.

TU-ĐỒ : Lữ-ôn-Hầu, sao nóng giận, không nghĩ cùn.
Chi đến nỗi phải làm hung-hăng.
Mắng càn nhiệt ngang !

LỮ-BỐ : Đừng khi Bố đây ngu dại.
Khéo dùng vãi thừa che mắt thánh đa !
Đây này đây lời hỏi phải nghe.
Điều-Thuyền xưa đã hứa với ta.
Cớ sao nay, lại ra đều tồi-bại !
Đưa lại Thái-sư, bĩ ta như vậy ?
Thứ đồ quân bậy !

NÓI LỐI.— *Dám hỏi ngải vậy chớ, con Điều-Thuyền có
nào, trước đã trót hứa hôn Lữ-Bố, chừ lại đưa gả nghĩa
Thái-sư, chẳng kể lời ước-hẹn ngày xưa, đành làm thói
giã-mang thể ấy ??? Nói ! nói mau không ta cho một cây
kích đồ ruột bây giờ !* (Bộ-tịch hùng-hào, hơi kích đâm Tư-Đồ
Tư-Đồ tránh khỏi)

TU-ĐỒ NÓI.— *Dẫn xuống, lão xin Lữ-ôn-Hầu khá dẫn
nư giận xuống ! tưởng là Lữ-ôn-Hầu phiền-trách việc chi
kia, nên làm dữ với lão, khiến cho hết hồn hết vía, chớ việc
ấy dễ thùng-thẳng rồi lão phân hết lại cho mà nghe ! Dữ
hôn ! té ra ngải không hay sự chi sao ?*

LỮ-BỐ NÓI.— *Hay gì ! ngải đã bội ngôn, còn hay gì nữa !*

TU-ĐỒ NÓI.— *Này, Lữ-ôn-Hầu hãy vuốt giận ! đừng
nóng-nảy quá làm vậy không nên, hãy lắng tai nghe lão phân
đây thì rõ.*

CA CỒ-BẢN

Xin khá xin vuốt giận, nghe lão tỏ phân.
Hết ngọn-nguồn, mới tường đục trong.
Đầu đuôi có sự, tại như vậy.
Lão bày ra đây :
Vì chưng Thái-sư nhờn dịp

Sang đến dinh chơi.
Lão ân-cần, dãi-dẳng vui-say
Vừa cơn măng tiệc, mới hỏi : ta nghe.
Nói người có gái nhà, đã hứa hôn.
Cùng con của ta hôm nọ,
Lòng ta e sợ, rồi lại nuốt lời.
Mà ra chung cuộc, lỡ-dở nợ duyên.
Vậy nên nghĩ cạn, phải buộc ta sang.
Hầu hỏi cho tường, mới là an.
Ngài dạy kêu, trẻ hầu xem.
Dám nào không vưng,
Lão cho đòi ra mắt Thái-sư.
Bảo con lạy mừng.
Khi tiệc xong, ngài dạy : ta xem.
Nay đã dặng ngày tốt cho nên.
Để đưa nó về hầu có phối-hiệp.
Cùng Lữ-Bố đi.
Lão-nghe qua, dầu thật không ưng.
Cũng là dễ bụng, dám cượng cho phiền.
Lời trên đã dạy,
Lữ-ôn-Hầu, nghĩ cùng mà coi !

LỮ-BỐ : Vì cơn nóng giận, chẳng kịp nghĩ-suy.
Ngài lượng khoan-dung, lỡ lời khôn chuộc.
Rốt cuộc ăn-năn.
Vừa nghe cạn tất lòng đã căm.
Thừa-tướng người đem dạ bất lương.

TƯ-ĐỒ. — Việc tỏ như gương
Vội trách người không thềm suy lại
Lão lệ vô cùng, dầu đuôi tỏ cạn
Chẳng vậy thời, có còn gì thân !

LỮ-BỐ. — Dầu tôi cúi lạy, khá xin thương
Ngài rộng khoan dung, bởi vì cơn giận
Không độ cho cùn (Cúi lạy, Tư-Đồ đỡ)

TƯ-ĐỒ NÓI. — Ấy là lão buồn nên trách lếu đó thôi,
chớ Lữ Ôn-Hầu nào có lỗi gì mà phải hạ mình như vậy !
Điều-Thuyền con ôi ! nóng-nổi này con có thấy cho chẳng !
Đã có con đem gã cho người ta, mà họ còn đòi đâm đòi giết
mới là tội nghiệp cho chớ ! (giã khóc)

LỬ-BỐ. — *Thưa ngài, bởi vì : lòng thương quá thêm tình lại nặng, cho nên, no mất ngon mà giận mất khôn, lỡ quá lời xin khá rộng dung, cam thọt tội mưa đừng chấp-trách, đó ngài. Bởi tôi không rõ nên buông lời lỡ-mãng, xin ngài thương tình dung thứ một phen.*

TU-ĐỒ NÓI. — *Thôi, Lữ-Ôn-Hầu hãy an tâm, đó lão giận mà nói vậy chớ !*

CA KHÓC-HOÀNG-THIÊN

Lẻ đâu không nghĩ, đã cho hai trẻ
Phối-hiệp cùng nhau, trước sau cũng là
Tưởng như rể con trong nhà

LỬ-BỐ. — Cảm tình thâm đa
Trước kia nếu hay như vậy
Thì lẽ nào đã không kiên
Dám gây cho phiền

ĐỒNG CA. — Giã-từ lui chơn, rẽ phân đôi đường
Trở về tư dinh

Hạ màn

MÀN THỨ CHÍN

(Dọn màn : Đồng-Trát và Điều-Thuyền ngồi tại dinh)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Này ái-cơ ôi ! ta cùng ái-cơ ngày nay, thật rất phỉ nguyện cả nước, đã dành vui thừa-duyên trời, cuộc hiển-vinh chung hưởng trót đời, tình âu-yếm nồng-nàng một lúc, cũng là thoã chí đó ái-cơ*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Thưa chúa-công, tiện thiếp mà được trao thân gởi phận cho chúa-công đây, tuy biết ơn trời đất, nhưng mà, cũng nhờ lượng biển-sông, sá chi cái kiến con ong, được dựa mình vàng vóc ngọc, thật là chúa-công hậu đãi biết chừng nào ! Thiếp nghĩ cho:*

LÝ CON SÁO

Chúa công thật thật thương
Thật thương yêu thiếp
Yêu thiếp cho nên

Nếu không mà đâu được
Như như như như vậy
Đâu được như vậy
Lòng này nguyên ghi xương ư ừ ư ư ư
Lòng này nguyên ghi xương ư ừ ư ư ư

* *

ĐỒNG TRÁT.- Ái-cơ thật thật nên
Thật nên quốc sắc
Quốc sắc thiên hương
Khiến ta mà đem dạ
Yêu yêu yêu yêu-vì
Đem dạ yêu-vì
Thì nào còn lo chi ư ừ ư ư ư
Thì nào còn lo chi ư ừ ư ư ư

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Thưa chúa-công, tiện-thiếp cùng chúa-công ngồi nói chuyện suông, ý không được vui mấy, có vậy để thiếp dạy quân nó dọn một tiệc rượu ra đây, ăn uống đàm-đạo chơi, lẽ khi thú-vị lắm đó !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Được, ái-cơ biết điệu như vậy, thật là vừa ý ta lắm đó !*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI.— *Quân ! — dạ — dọn một tiệc rượu lên đây cho mau đi nghe ! — dạ — Thưa chúa-công, tiện-thiếp mà được chúa-công nạp dụng đây, nghĩ cho nỗi may đẹp mặt biết bao nhiêu ! thật là đại phước ! (Quân đem rượu ra, Điều-Thuyền rót dâng cho Đồng-Trát) Thiếp xin chúa-công dùng ly rượu này cho thiếp được nhờ hồng phúc đó !*

ĐỒNG-TRÁT (tiếp uống) NÓI.— *Khen thay ! đàn-bà như ái-cơ thiệt là ít có. Thôi thì ái-cơ hãy dùng với cho vui.*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI.— *Thưa chúa-công, như chúa-công ngày nay là :*

CA BÌNH-BÁN

Oai rền-vang tứ phương
Xem như vậy đủ thấy thời hưng
Hàng trăm quan kinh-yên khôn cùng
Còn ngoài ra thiên-bạ thấy kiên
Chức Thái-sư mà thật quyền riêng
Dầu đế-vương cũng là khó hơn

Xem lâu-dài kho-tàng thịnh-thoan
Riêng một trời mặc dầu dọc ngang
Hơn-trào thiên-tử nhằm khôn bằng
Dòm lại ghe thế-lực chúa-công
Tiện-thiếp nay mà được gởi thân
Thì thật nghĩ vô cùng hiển-vinh

ĐỒNG-TRÁT: Lời bậu phân khiến ta động tình
Dưới trần-ai mấy mặt phi thường
Mắt xanh nhìn biết được anh-hùng
Thật là khen tâm-địa rất thông
Đừng ngại ái-cơ đừng ngại
Biết nhau rồi một ngày cũng vậy
Thì vinh hiển cộng hưởng với nhau

ĐIỀU-THUYỀN: Cảm cái ơn chúa-công vô cùn
Xin thiếp xin sắt định ghi dạ
Dẫu làm thân trâu ngựa đáp ơn
..... Thiếp cũng ưng!

NÓI LỐI. — *Xin chúa-công dùng thêm ít lỵ nữa cho vui! (rót rượu dùng, Đồng-Trát tiếp uống, hai bên dờn hột nhau)*

LỮ-BỐ (bước đến) NÓI. — *Ta tức giận thay cho lão-tặc, sao lại, dám làm chuyện thương luân bại lý, chẳng sợ đều sỉ tiết ô danh, dối rằng đi rước Điều-Thuyền, được có phối hiệp cùng Lữ-Bố. Phối hiệp cùng Lữ-Bố làm sao mà,*

CA HÀNH-VÂN

Nội tư phòng, ta lục đã cùn
Khấp hết ngoài trong
Cớ sao chẳng thấy, thoán bóng tân-nhân
Ngó tứ phương không cùng hieu-quanh
Tức thay ta mới
Tuốc qua đây thử dò gian ngay
Kẻ ra vào xốn-xang dạ nầy
Câm hờn lão-tặc, khéo bày mẹo gian
Cướp giực Điều-Thuyền, dấm tình hảo sắc
Quyết làm theo tuồng quân thất phu
Lòng ta đây luồn, bức rức ưu phiền
Em hỏi Điều-Thuyền
Nỡ nào đem tình duyên phỉnh nhau

Nông-nồi nầy cũng tại vì đâu
Tóc-tơ rối-rắm
Ruột không dao cắt mà đau.

NÓI LỐI. — Có vậy để ta hỏi lại quân, coi việc thế nào cho biết.
Quân a! có đưa nào canh-phòng đó hay không vậy?

QUÂN NÓI. — Dạ, có tôi đây, vậy chờ ai kêu đó? (chạy ra thấy Lữ-Bố xá) Bẩm ngài!

LỮ-BỐ NÓI. — Này quân! vậy chờ có Thừa-tướng ngồi ngoài không?

QUÂN NÓI. — Bẩm ngài, Thừa-tướng đang vây tiệc với lân mĩ-nhân, để tôi vào bẩm lại!

LỮ-BỐ NÓI. — Chẳng cần bẩm, người cứ việc lui vào! — dạ, (quân lui vào) nếu vậy thì đã quã quyết rồi, còn chi nghi ngại nữa! Cha chã! lão-tặc thiệt là lớn gan! dám làm thói thất phu, chẳng kể tình phụ tử!

(Lữ-Bố đứng lên cao, dòm vào thấy Đồng-Trát dõn hốt với Điều-Thuyền, lấy làm căm tức, tay cầm kích mà bộ hăm hăm, ý muốn nhảy vào giết phứt. Điều-Thuyền liếc thấy, bèn lấy tay khoác-khoác ra ý biểu đừag, thỉnh-thoãn lại day mặt qua một bên lau nước mắt, tỏ tình ức-nất mà không thể mớ ra lời. Lữ-Bố cũng đã cùn¹ suy, nên đành vuốt giận dần lòng, để nhìn ý trung-nhân cho thỏa. Càng nhìn càng đắm, càng ngắm càng say, chàng ta không thể chịu được, bèn bước vào quì)

LỮ-BỐ NÓI. — Thừa cha.

(Nói cách hùng-hào, Điều-Thuyền sợ bẽ chuyện nên quào-quào Đồng-Trát và chỉ Lữ-Bố.)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Có việc chi mà con vào đó vậy?

LỮ-BỐ NÓI. — Con xin châu cha.

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — Hôm nay có việc. Cha tha châu cho con đa! thôi con hãy về nghỉ đi (Lữ-Bố bước lại đứng gần, bộ tịch hăm-hăm, Điều-Thuyền làm bộ sợ-sệt quào Đồng-Trát mà chỉ nữa). Uả! cha đã tha châu, sao con còn đứng đó?!

LỮ-BỐ NÓI. — Cha tha châu, con xin hầu!

ĐỒNG-TRÁT (giận) NÓI. — Bữa nay cha mắc việc! tha châu tha hầu hết cho con đa! thôi, đi về đi! (Lữ-Bố cứ đứng, Điều-Thuyền nói nhỏ)

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — Người nào đó? thiệp thấy mặt sợ quá đi chúa-công à!

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Nó là con của ta da ! (sực ngó Lữ-Bố) Uả ! cái thằng này, bộ nói chơi với mấy sao chớ ! ái-cơ ta nó sợ là hết hồn hết vía mà biểu đi về còn chưa chịu đi chớ. (Bố ngó Điêu-Thuyền, Thuyền liếc chỉ Đồng-Trát, rồi lại chỉ vào bụng mình, tỏ ý bất bình, vì bị Trát ép-bức)*

LỮ-BỐ NÓI LỚN.— *Con xin vưng ! (bèn đi ra)*

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— *Cái người làm sao mà bộ liệch dữ-dần, nói-năng rồn-rạng, thấy tuồng mặt mà phát sợ đi thôi.*

(Lữ-Bố ra ngoài, lại đứng lên cao dóm vô, cùng Thuyền liếc ngó một hồi nữa, Điêu-Thuyền cũng lấy khăn lau lụy, tỏ dấu đau-đớn chẳng cùn, rồi thừa dịp Bố ngó lơ, lại quào Đồng-Trát mà chỉ). *Kìa kìa chúa-công ! người hồi nãy đã ra ngoài còn đứng dóm vô kia ! xin chúa-công đuổi phứt đi, kẻo thiếp sợ lắm.*

ĐỒNG-TRÁT (ngó ra) NÓI.— *Lữ-Bố ! ta đã tha châu tha hầu, bảo mi về an-nghĩ, sao còn ra ngoài đứng đó làm gì, cho ái-cơ ta kinh sợ làm vậy ?*

LỮ-BỐ NÓI.— *Cha bãi hầu-trong, con xin hầu ngoài !*

ĐỒNG-TRÁT (giận) NÓI.— *Này Lữ-Bố, ta hỏi mi vậy chớ !*

CA KHÔNG-MINH

Nói đã khô môi, sao cứ dễ người !
Thế chẳng kiên oai, không kể đến ai !
Đã tha châu còn cứ hầu day.
Hết trong rồi lại đứng ngoài nhây.
LỮ-BỐ : Nói thời lỗi phải, nính vẫn cam hoài.
Cấm hầu trong ấy, mới phải ra ngoài.
Lễ dàu dánh hân-hũi đường ni !
Chẳng kể tình phụ-tử là chi !

ĐỒNG-TRÁT : Còn ngang-ngược nói đi nói lại.
Miếng cho mầy chống-cự với lao.
Chẳng kiên chút nào.
Truyền quân bầy đuổi nó cho mau !

NÓI LỐI.— *Quân bầy ! — dạ — đuổi nó đi cho mau ! cấm nó từ đây không được đến dinh ta nữa đạ nghe ! — dạ.*

QUÂN NÓI.— *Thưa ngài, lệnh Thái-sư dạy chúng tôi đuổi ngài đi, không cho đến dinh này nữa, tôi lạy ngài, xin ngài đi giùm một chút !*

LỮ-BỐ (giận run) NÓI.— *À ! Thái-sư đã đuổi ta há ! thiệt là xấu-hỗ biết chừng nào ! thôi, dầu đuổi dẫu không gì ta cũng đi mà !* (xách kích ra về)

ĐIỀU-THUYỀN NÓI — *Chúa-công dòm coi quân nó đuổi người ấy đã đi hay chưa ? kéo tôi sợ lắm.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Quân ! bây đuổi nó rồi chưa ?*

QUÂN NÓI.— *Bẩm Thái-sư, Lữ-ôn-Hầu đã đi khuất rồi, mà xem ý người tức-giận lắm !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Trời kệ nó ! để nó đừng day làm rộn chớ ích gì ! (quân lui vào trong) Thiệt cái thằng nó khuấy rồi quá làm cho, cuộc vui dở-lở, tiệc rượu trên-tràng, trẻ bây ! coi đẹp tiệc đa nghệ ! — dạ — (trẻ đẹp tiệc) thôi thì, khá vào trong được nghỉ an, kéo ghế ngồi ngoài mệt-mỏi, đó ái-cơ !*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI — *Ngồi lâu tê cần lắm, hồng đi đâu hết !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Chớ làm sao bây giờ.*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI.— *Công tôi hè !*

ĐỒNG-TRÁT (lắc đầu) NÓI.— *Cha chã ! quá sức rồi đa ! thôi lại đây ! (Trát đưa vai công Điều-Thuyền vào, khỏi hạ màn, Lý-Nhu bước đến)*

LÝ-NHU NÓI.— *Nhạc-gia tôi thiệt là rối quá ! nếu tôi không gặp Lữ-ôn-Hầu tỏ bày tự sự, thì ắt phải hư việc cả chớ chẳng không ! có vậy đề tôi vào thuật lại cùng người, chớ sự này nếu bỏ qua, thế xem e bất tiện. (quân chạy ra)*

QUÂN NÓI.— *Thưa ngài.*

LÝ-NHU NÓI.— *Này quân !—Dạ. Có Thái-sư đó hay không?*

QUÂN NÓI.— *Thưa ngài, Thái-sư vừa mới vào trong, xin ngài đứng đây cho tôi vô bẩm lại.*

LÝ-NHU NÓI. — *Được, người đi mau đa nghệ. — Dạ —* (quân vào trong, Đồng-Trát ra) *Thưa Thái-sư.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Người đến có việc chi ?*

LÝ-NHU NÓI.— *Thưa Thái-sư, tôi mới gặp Lữ-ôn-Hầu đây.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *À thằng nghịch tặc ấy nó mới bị ta đuổi về đó đa !*

LÝ-NHU NÓI.— *Thái-sư làm như vậy, tôi e lắm đó !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Người e đều chi ?*

LÝ-NHU NÓI.— *Thưa, Thái-sư muốn tung-hoành thiên hạ.*

CA NGŨ ĐIỀM QUA BÀI TẠ

Dầu gì cũng rán dần tâm
Kéo e việc nhỏ sanh cừu-hiềm
Rồi đây có lẽ nào yên
Thái-sư thật chẳng xem cơ trời
Rày rầy rạt Ôn-Hầu
Người hờn-giận dễ dàu

ĐỒNG-TRÁT : Lỡ cơn giận quở la nặng lời
Chừ biết tính làm sao đây

LÝ-NHU : Cần phải lấy tiếng ngọt-ngon
Vời đến phủ-hủy thiệt hơn
Hết nư giận sẽ ban bạc vàng.

NÓI LỖI.— *Thái-sư cho kêu va đến, ban thưởng bạc vàng, và lấy lời phủ-hủy thì ắt va hết giận chớ gì !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Được vậy thì hay lắm quân! — Dạ — Bầy qua dinh Lữ-ôn-Hầu nói rằng Thái-sư cho đòi đến có việc cần đạ nghe! — dạ — (quân ra đi).*

LÝ-NHU NÓI. — *Lữ-ôn-Hầu tánh vốn nóng nảy, Thái-sư muốn tính toan việc cả, lại vì một lúc quá giận vội quở trách va, nếu nay không kiếm thế an ủi sợ e va biến tâm mà hại đến đại sự đó.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Ta không nghĩ lời, thôi thì bây giờ phải ngọt diện với nó mới được.*

LỮ-BỐ (bước vào) NÓI.— *Thưa cha, con xin ứng hầu, chẳng hay cha có đều chi dạy bảo (bộ cũng còn giận hăm-hăm)*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Này, con hãy ngồi, ngồi lại đó rồi cha phân tự-sự.*

LÝ-NHU NÓI.— *Thôi, Lữ-ôn-Hầu hãy ngồi ! (Bố xá, ngồi)*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Này con ôi ! cha cũng có sự không phải với con, nên cho vời con vào, được mà lạ lời đó !*

LỮ-BỐ NÓI.— *Thưa cha, nào cha có lỗi chi đâu.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Sở là, trong cơn quá chén, cha cũng có say.*

CA VỌNG-CỒ

Rầy-rà con như thế.
Bởi lúc nóng-nảy khôn dẫn.
Ngày nay tỉnh ra biết rằng.
Tri cha chẳng suy-nghĩ cùn.
Nên khiến con cam giận.
Lỗi này thôi con chấp làm chi con !

LỮ-BỐ : — Còn gì đâu cha phải.
Đem những lời phủ-hủy làm chi.
Cha quở-la chữa nhục.
Nên hãy còn khiến trẻ nhà ra.
Đánh buông lời đuổi xô mới vừa.
Làm cho nhục phải về.

LÝ-NHU : Lữ-ôn-Hầu nghĩ-suy.
Suy-nghĩ cùn nê-cố làm chi !
Đã biết Thái-sur quá lời.
Song cũng tình cha con chớ ai !

ĐỒNG-TRÁT : Ấy vậy thôi thì.
Trẻ vượt giận làm khuây.
Cha hối-hận bởi cha lỡ rầy,
Thôi găm vàng cha ban thưởng ngay.

NÓI LỖI. — Cha đã biết lỗi, con khá tưởng tình, nầy bạc vàng già tạ lỗi mình, nọ găm vóc trẻ trâu của ấy. Cha ban cho con mười cân vàng và hai chục cây găm đó đây !

LÝ-NHU NÓI. — Thái-sur đã hết lời phải quấy, Ôn-Hầu nên vượt giận làm khuây, xin khá trâu-nhậm lấy của nầy, mựa nê-cố làm chi chuyện nọ, ấy mới là phải đạo cha con đó Lữ-ôn-Hầu.

LỮ-BỐ (hết giận) NÓI. — Thừa cha, trên cha đã khuyên-nhũ, dưới anh lại giải-phân, thôi thì, dẫu cho chín giận mười hờn, cũng phải một dẫn hai bỏ, đó cha. Nay cha lại ban cho con găm-vóc bạc vàng, thật con hết sức cảm tạ. Có vậy.

NGÂM: (Giã cha, con trở lộn về,
(Cái ơn hạ-cố bao giờ dám quên!

(Bố gằn lui về, Trát ra ý suy-nghĩ, day qua nói một mình)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Cha chả! ngày mai mình đi châu thiên-lữ, thằng này xem thể nó hữu tình với Điêu-Thuyền lắm, qua đây thấy mình vắng-mặt, sao khỏi nó ve-vãng, chỉ bằng mình dắt nó theo thì chắc ý hơn, à à phải rồi (day qua nói với Bô) Khoan, con khoan về đã! để nghe cha dặn đây!*

LỮ-BỐ NÓI. — *Thưa, chẳng hay cha dạy đều chi?*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Này con,*

CA LONG-HỒ HỘI

Ngày mai này, con qua đây
Đi với cha, ngõ có sớm
Đến châu thiên-nhan, nhớ lời cha dặn
LỮ-BỐ : — Đã dạy thời con, hết lòng vâng
Cúi tạ-từ cha, ngõ trở về
ĐỒNG-CA : Thôi đã an tâm, cùng nhau toan
Hồi tư dinh, mai sang đến liền

Hạ màn

MÀN THỨ MƯỜI

(Dọn màn: Điêu-Thuyền ngồi tại tư phòng)

ĐIÊU-THUYỀN NÓI. — *Phen này Đồng-Trát với Lữ-Bô nó đã mắc kế cha con ta rồi, thể nào đây nó cũng chém giết lẫn nhau, thì thật là Hôn-trào hữu hạnh. Nay cha con nó đã đi châu thiên-lữ rồi, ta được lúc rảnh rang, tưởng cũng nên trang điểm. (Cầm mặt kiến lên dờn phấn thoa son v. v. Lữ-Bô xách kích về đến)*

LỮ-BỐ NÓI. — *Lão-tặc thiệt là lạnh. Sợ ta ở nhà sanh bụng quấy, nên lão bày kế gạt mình theo, nhưng ta dễ thua trí lão cho mà coi! lão trong còn mắc việc đang chầu, ta ngoài vội mau chơn quày-quã. Bận này coi có gặp ta không cho biết kéo mà,*

CA TAM-PHÁP NHẬP-MÔN

Bấy lâu ước-ao gần được
Người ngọc mới ưng lòng dạ

Trò chuyện coi bụng thể nao
Kẻ mà khôn cùn chưa xót
Nghĩ có đau đớn cho chẳng !
Người mà mình, đã hứa tiếng
Ngày ngày thường, nhất-nhỏ đến
Lão toan mưu sâu bắt ngang.

«Lại dừng dóm vô Điều-Thuyền ngó trong kiến thấy, bèn day mặt ra»

ĐIỀU-THUYỀN NÓI.— *Ừa này lang-quân ! vậy chớ Thái-sư đâu mà lang-quân về đó ?*

LỬ-BỐ NÓI.— *Lão tặc còn ở tại đền, nàng mau ra ta bảo đây !*

ĐIỀU-THUYỀN (khoác khoác) NÓI.— *Không được, lang-quân hãy đến Phụng-nghi-Đình trước rồi thiếp sẽ theo sau.*

LỬ-BỐ NÓI.— *Cho mau kéo ta trông đợi đã nghe !*

(Nói rồi liền quày-quã đi, Thuyền cũng đi theo, Trát về đến)

ĐÔNG-TRÁT NÓI.— *Lạ này ! thằng Bố nó theo ta đứng ngoài, có gì khi vào bệ-đơn ta ngó ngoài lại thì mất nó, lòng ta thật nghi quá, nên bãi trào khan, lật đật lên xe về đây. Cha chả ! chắc thằng này nó muốn sanh nguy rồi đã !*
(chạy vào đình kiểm khắp cùn) *Ừa, còn ái-cơ ta đâu mà không thấy ở đây, sự này lạ thiệt.*

CA KHÓC HOÀNG THIÊN

Ái cơ ta đã, ần đâu không rõ
Soát lục cùn đình, cũng không thấy hình
Khiến ta bắt nghi vô cùn, khó mà làm thình
Cớ chi lúc ta đang bận,
Thằng Bố ngoài trốn đi khan,
Chẳng cho ta tường -
Thế này không xong.
Phải mau truy tầm, kéo lòng không an.

NÓI LỐI.— *Cha chả ! bây giờ kẻ trốn người kiểm, biết đâu mà kiểm cho được. Thề-nữ bây ! — Dạ — Vậy chớ bây thấy ái-cơ ta đâu không ?*

THỀ-NỮ NÓI.— *Bàm thái-sư, người ra sau vườn xem hoa lúc này.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Nếu vậy ta phải mau chơn ra đó mới được. Cha chả! rồi biết chừng nào!*

(Chạy khuất. Bỏ sơn-thủy huê-viên xuống, cho án cái dinh, khỏi hạ màn, tức là chỗ Phụng-nghi-Đình, thì thấy Bồ ngồi chờ. Điều-Thuyền đang bò bò trên một cái cầu hư.)

LỮ-BỐ NÓI. — *Coi kia! cho mau nó chớ! làm nầy giờ ta đợi đã hết hơi đi thôi.*

ĐIỀU-THUYỀN (ngồi xuống đây) **NÓI.** — *Hong! hong đi đâu hết! cầu hư mục như vậy, qua công tôi hê!*

LỮ-BỐ NÓI. — *Nhỏ em giữ chưa! vậy chớ hồi nầy người ta đi đây sao?*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Hong công phải hôn! tôi trở lại bây giờ cho mà coi!*

LỮ-BỐ (đưa cây qua) **NÓI.** — *Nè, vịnh cái cây nầy mà lần qua. (Điều-Thuyền vịnh cây lần tới giữa cầu lại ngồi xuống.) Uả! đi chớ bây giờ ngồi đó hoài hay sao?*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Nghĩ ả! Chưn người ta nhỏ xiểu, đi đâu hong chết, hong thấy sao mà còn hỏi!*

LỮ-BỐ NÓI. — *Dắt đi thì thôi chớ còn gì nữa! (Điều-Thuyền lần cây qua tới bên nầy cầu đứng đây. Lữ-Bố nắm được làm đứt, xây một cái mạnh, đoạn buông ra, Thuyền vừa quí xuống, vừa ra về sợ sệt).*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Thưa lang-quân!*

LỮ-BỐ (giận dữ) **NÓI.** — *É, đẹp mi đi nà! đừng cù-kêu lang-quân mà ta thêm mắc cỡ.*

CA KIM-TIÊN

Thữ bởi mi, vì tại sao
Chẳng nghĩ câu sĩ nhục chút nào
Đã trót đã hứa lời với nhau
Nỡ dạ lằng xao.
Quân bạc tình, sao xét lại, không hồ mình
Quả chẳng biết cái đều nhục vinh
Nghĩ thật uổng sinh.

ĐIỀU-THUYỀN: Đầu đuôi cúi xin thưa lại.

Tấm lòng trượng-phu độ lượng xét cho.
Đâu nào đâu thiếp dám cãi qua.
Đau lòng thay khó nỗi nói ra.

Thái-sư ép-buộc, biết làm sao được.

LỮ-BỐ : — É đẹp mi đi, nói hơi tiết liệc
Ai mà tin thiệt.

NÓI LỐI. — *Thôi, đó mưa chờ khi ta con nít, đây đã từng biết bụng đàn - bà, ngoài mặt tuy lời - lẽ thiệt-thà, trong lòng lại gươm-đao chắt-chứa. Mi nói rằng bị Thái-sư ép buộc, sao không vì ta mà lữ tiết cho rồi, còn sống làm gì đó!*

ĐIỀU-THUYỀN (khóc) NÓI. — *Lang-quân ôi! chút thân bèo-bọt, quản bao cái kiếp sống thừa, nhưng thiếp mà chưa thác đây, là cũng vì.*

NGÂM : (Nỗi oan khôn tỏ ra lời,
(Để lòng thì thẹn với người tình chung.

CA VĂN-THIÊN-TƯỜNG

Nầy người thương, có hay nông nổi cho chẳng
Thiếp riêng riêng than, thân sao vô phần
Nói ra thêm nát tâm can,
Để bụng luồn buồn thắm.
Từ ngày cùng lang-quân, đã hứa hôn-nhân
Trăm năm nguyện ghi tạc lòng
Những ngỡ sẽ một trường cả nước
Ngỏ phỉ nguyện tình chung, đó lang-quân
Than ôi đoạn trường cho thân!
Ai xui nên
Lỡ-làng căn-duơn lòng bối-rối lòng
Thái-sư đến, hỏi cặn-kẻ nỗi-niềm
Nên mới phân
Nay nhằm thiên khai huỳnh đạo được ngày
Ta xin rước nó
Ngỏ cho hội-hiệp Ôn-Hầu
Cha thiếp cũng chịu, cho rước về dinh
Há dám cản-ngăn, nay nhất càng buồn-tanh
Thật rất hồ-thẹn với lòng
Thái-sư chẳng nghĩ dẫu con
Ép thiếp mà hãm dâm, đó lang-quân!
Ngày mà trông thấy nhau rất đau-đớn thay!
Lang-quân ôi nói ra thêm đứt ruột

Ôi thôi mạch thấm khôn ngăn
Nhỏ lụy nhỏ ròn-ròn
Ngày ngày bằng trông-mong, gập-gở lang-quân
Ngổ cho phân tất ngọn-nguồn
Kéo ức-uất tẩm lòng tiện-thiếp
Gượng đứng ngồi nào an, đó lang-quân !
Hôm nay thiếp đã thất thân
Ôi lang-quân !
Mặt nào thấy nhau mà chẳng thẹn lòng.
Thiếp cạn nghĩ, khó phụng sự anh-hùng
Ôi lang-quân !
Thôi thì thiếp xin đầu cúi lại chàng (cúi lạy)
Thương nhau khá dễ
Kiếp sau họa có tương-phùng
Cho thiếp hóa làm, trâu ngựa đền ơn
Như vậy mới ưng, nay dứt tình người thương
Thiếp xin tử tại diện tiền
Ngổ cho trọn tiếng thác trong
Hơn sống mà hổ thân, đó lang-quân !

NÓI LỖI. — *Lang-quân ôi !* tự nghĩ tẩm thân thực-nữ, khó mong phụng sự anh-hùng, *thôi thì*, già lang-quân ở lại dương-trần, cho tiện-thiếp kịp đời Âm-cảnh (nhằm ao sen toan nhảy xuống Lũ-Bổ lật-đật ôm lại)

LỮ-BỔ (khóc) NÓI. — *Khoan đã em ôi !* Quá lời bởi vì cơn nóng giận, nặng bụng cho nên bậu sanh hờn, đã cạn phân mọi lẽ thiệt hơn, chỉ mà phải đến đều tự ái, *đó em !*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Không, lang-quân hãy thả tôi ra, được cho tôi tự-tử (giã vung-vẩy v...v...)*

LỮ-BỔ NÓI. — *Thôi thôi, em hãy vượt giận, để anh phân lại cho mà nghe.*

CA TIẾP LỚP CHÓT

Em ôi mưa đừng giận cùn
Thủng-thắng anh phân
Nghe lời cạn bày, rõ cho em
Không lòng gì riêng, nhưng bởi đâu
Làm cho mình rẽ phân, anh rất cảm !
Vì lúc đang giận chẳng suy cùn

Nên có dạ, ngờ em đã xiêu lòng

Theo Thái-sư

Môi đành xây lưng trở mặt phụ-phàng

Biết đâu được, tuy không trọn tiết với chồng

Cũng giữ một lòng

Chừ anh nghĩ ăn-năn, đó em ôi !

ĐIỀU-THUYỀN: Tuy biết lang-quân, suy xét cùn mà thương

Song em tự nghĩ thêm buồn

Lòng tơ luyến những vắn-vương

Biết sao tròn tình chung, đó lang-quân !

NÓI LỖI. — *Vợ chồng ta bây giờ, thôi đã đành hai ngã, chắc khó biệp một nhà, lang-quân ôi !*

NGÂM : (Nhìn nhau ruột tơ tơ vò,

(Mạch sầu lai-láng bao giờ lấp xong. (khóc)

LỬ-BỐ NÓI. — *Thôi em đừng khóc-lóc mà làm gì ! anh nhưt nguyện kiếp này không lấy em làm vợ đặng, thì không phải là anh-hùng.*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — Lang quân đã hứa chắc, tiện thiếp rất đợi - trông, xin rón cứu nhau cùng, ngỏ phĩ nguyện cả nước. *Lang-quân nói thì nhớ lời đã nghe !*

LỬ-BỐ NÓI. — *Thôi thôi, đi này giờ lâu hoắc, sợ lão-tặc nghi-ngờ, chuyện trò đã cạn tóc-tơ, ấy vậy, sửa-soạn kíp về dinh-nội, kéo ở lâu lão-tặc sanh nghi thì ắt khó đó em ! (Điều-Thuyền nằm áo lại khóc dầm)*

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Trời đất ôi ! nếu lang-quân sợ lão-tặc quá như vậy, thì làm sao mà thiếp thoát thân cho được.*

CA TỬ-ĐẠI CẢNH

Xưa nay đồn, trong thiên hạ

Lang-quân quã, nên đứng anh-hùng

Anh-hùng người người thật,

Là danh khiếp danh

Nay dòm xem, tình cảnh rất thương

Chúng đã đoạt lương-duyên

Sao vẫn đành, an tất dạ

Chẳng dám mà môi hở môi

Ôi thôi đành, là thay nhục thay !

LỬ-BỐ :

Đề thừa cơ, anh sẽ liệu đừng lo

Anh đã thệ dẫu sai
Em rón dẫu, xin nàng đợi
Đừng vội là than khóc than !
Đôi ta cần trọng nghĩa hơn thì hơn.

ĐIỀU-THUYỀN : Nghe chàng phân, lòng thật là chẳng an
Dạ rất này xoắn-xang
Ôi thôi thăm cho phần thiếp
Cùng nhau trót vương mối tình
Lang-quân đi đánh
Đánh dạ mà thương không thương
Cạn xét khó an
Thăm thăm than, ôi tình chung !
Hằng nghe bấy lâu anh-hùng
Mà đánh khoanh tay, khoanh tay chịu vậy
LỮ-BỐ : Lòng đã thệ-nguyện, là dung không dung
Sao sao ta cũng nguyện,
Ăn gan được mới đành thừa dạ
Cho lão-tặc hết làm nghinh-ngang.

NÓI LỐI.— Thôi em đừng khóc lóc, khiến anh luồn
ngậm-ngùi, anh nói thiệt, phen này anh cùng lão-tặc, thệ không
chung đạp đất đội trời, sao cũng quyết vào sanh ra tử,
mà cứu em đó. (ôm Điều-Thuyền và lấy khăn lau nước mắt)

ĐIỀU-THUYỀN NÓI.— Nếu được vậy thì lang-quân mới là
đáng mặt anh-hùng, chứ có lẽ nào đành ngồi đó khoanh tay, mà cứ
chịu cho người kềm chế !

(Hai người còn ngồi choán tay chuyện-văng. Đồng-Trát bước ra,
một thằng hề cũng ở đằng kia đi lại, mắt nhắm mắt mở, đụng đầu
nhau, nó giã đưa súng ra bắn)

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— Coi kìa! cái thằng chết này, mày làm gì vậy?
(Quân lại trở ngược bắn súng đưa vào ngực Đồng-Trát) quân! nghe
ta hỏi đây! (nắm nó và lắc) vậy chứ mi có thấy Lữ-ôn-Hầu đi ngang
qua đây không ?

(Quân cũng cứ sặt-sừ, nắm nó lắc một hồi nữa nó mới tỉnh, vui
mắt, mở ra thấy Trát, bèn bỏ súng xuống.) Thôi thôi, đừng có lụy
ta gì hết. Hãy nói cho mau coi này giờ có thấy Lữ-ôn-Hầu đi qua đây
không ?

QUÂN NÓI.— Bẩm ông, này giờ có ai hầu đâu !

ĐỒNG-TRÁT (giận) NÓI.— Ta hỏi Lữ-ôn-Hầu là Lữ-Bố kìa.

QUÂN NÓI.— *Có ai đi hầu tòa-bổ đâu !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Cha chã! chuyện gấp mà gấp thằng này nó báo hại quá chớ! Ta hỏi có thấy Lữ-Bổ, Lữ-Bổ, Lữ-Bổ, đi qua đây hay không ?*

QUÂN NÓI.— *Té ra ngài hỏi Lữ-ôn-Hầu !*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Giữ ác hôn! để mai rồi hễ nói chớ! Ầ ! ta hỏi mi canh đây mà có ngó thấy Lữ-ôn-Hầu đi ngang qua hay không?*

QUÂN NÓI.— *Bẩm ông,*

CA BẢN TIÊU

Có lệnh cắt tôi gát tại đây
Đứng tự sớm mai tôi chừng này
Cớ nên xin thuật lại,
Thật ông Phụng-Tiên tấu rồi tự hồi nào !
Đi ước đặng, chừng một dặm
Nay hỏi lại, thì thật muộn
Lúc qua đây mặt nhứt
Độ xem còn trưa, đến giờ đã chiều rồi.

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Yêu mà vật mảy đi ! vậy mà này giờ để lỏng tai nghe nó cho trễ hết công việc chớ ! (đánh tên quân chạy, đoạn bưng-bả đi thẳng tới)*

QUÂN NÓI.— (một mình) — *Thì tôi đứng canh đây Lữ-ôn-Hầu đi quã rõ-ràng chớ ! nhưng mà muốn những-những với lão một cặp, để hai người họ nói chuyện với nhau cho đã thềm chơi, chớ tôi thuở giờ có điếc-lác gì đâu ! (bỏ vô buồng, Trát vừa đi hơ-hải vừa nói)*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Cha chã ! thằng Bổ bạn này nó cắt họng tôi đa ! (dòm bên tả thấy cây kích của Lữ-Bổ dựng gần bụi cây, Trát giận run, lấy kích và ngó tới thấy hai đảng đang kề mặt bắt tay nhau, bèn xốc vào) Uả hay cho thằng Bổ, hay cho thằng Bổ !*

CA MẪU TÂM TỬ

Cớ tại sao mi lại sanh tâm.
Đem lòng chạ làm thói phi thường.
Dám cã gan thật không kiên nề.
Gớm thay cho bọn vô lương.
Này xem cây kích thì tường ! (nhảy đâm)
É thôi đừng hung-dữ làm chi (giục kích)
Nếu trước kia lão đã nghĩ-suy

LỮ-BỔ :

Sao còn dám làm chuyện phi vi.
Vi ai đừng than-trách chi !

(Đáp Đồng-Trát té nhào, cầm kích muốn giết, Thuyền ản)

NÓI LỐI.— *É, mình từ-tế gì mà nói ai cả ! trước đã chẳng tưởng tình phụ-lữ, nay còn chi nói chuyện ngãi-nhân, sao nghĩ chẳng biết thân, mà lại còn lớn tiếng, lớn tiếng chớ ! (bỏ đi khuất, Trát nằm rên hi hi, Lý-Nhu bước đến thấy)*

LÝ-NHU NÓI.— *Cha chả ! Thái sư làm sao mà nằm đây ? (đỡ dậy)*

ĐỒNG-TRÁT (rên) NÓI.— *Ôi ! thằng BỐ ! thằng BỐ nó giống với ái-cơ ta, ta bắt được, nó lại giục kích, đá ta té nhào, cha chả ! cái thằng nghịch-lặc ấy nó dữ thiệt, dữ thiệt, ta quyết chẳng dung !*

LÝ-NHU NÓI.— *Bẩm Thái-sư, xin ngài hải dẫn nư giận xuống rồi tôi sẽ phân lại cho ngài nghe.*

ĐỒNG-TRÁT NÓI.— *Dẫn sao được mà dẫn, này, người nghĩ đó mà coi !*

CA HÀNH-VÂN

Hận thay loài, căm giận thay loài
Ngỗ nghịch nó lớn oai
Quã tang chánh án, nó với ái-cơ ta
Chốn huê-viên đang ngồi trò chuyện
Ta trông thấy, mới rầy-la nó bèn hành hung
Thử nghĩ cùn có nên ức lòng !

LÝ-NHU :
Xin ngài suy lại, giận cùn sao xong
Việc cả muốn thành, sao ngài vị chút
Mảnh hồng-nhan mà không tính-toan ?
Thôi thôi hãy, đưa phước Điều-Thuyền
Cho BỐ an lòng,
Ắt từ đây càng thêm căm ân
Nếu như ngài vị chút tình riêng
Chẳng suy cặn lẽ
Chỉnh e đại sự khó nên.

NÓI LỐI.— *Bẩm Thái-sư, kìa như đời Đông-châu vua Sở-trang-vương ban đêm đãi yến các quan, dạy một nàng ái-cơ ra đứng rượu. Gió thổi đèn tắt hết, Trương-Hùng thừa dịp nắm lấy tay. Nàng ấy tức giận bức được dải mào, đem mặt tấu với vua. Sở-trang vương bèn truyền cho các quan đều bức dải mào cả, rồi sẽ thắp đèn lên. Trương-Hùng cảm cái ơn ấy, nên sau vua bị vây rất ngặt, chàng ta chẳng quân*

lữ sanh, mới liêu minh cứu chúa. Nay Lữ-Bố là tướng tâm-phúc, sao Thái-sư lại nỡ vì một người con gái mà tranh-cạnh với va!

ĐÔNG-TRÁT (ngầm ngbĩ) **NÓI.**— *À, người khuyên ta muốn nên việc cả, hãy đưa Điều-Thuyền cho thắng Bố há!*

LÝ-NHU **NÓI.** — *Bầm Thái-sư phải. Đó là lưỡng tiện đa ngài.*

ĐÔNG-TRÁT **NÓI.**— *Có vậy người hãy lui về, để cho ta lính lại đã nghe!*

LÝ-NHU **NÓI.** — *Dạ, xin vâng. Kiếu Thái-sư thôi về. (Xá rồi lui, Trát quày trở lại kiểm Điều-Thuyền, nàng thấy Trát thì vừa chạy lại ôm, vừa làm bộ run-sợ)*

ĐIỀU-THUYỀN (khóc) **NÓI.**— *Chúa-công ôi! khốn nạn cho thân tôi biết chừng nào!*

ĐÔNG-TRÁT **NÓI.** — *É, thôi đi! mi đã ngoại tình cùng thắng Bố, ừc hiếp chi còn làm bộ khóc than nà!*

ĐIỀU-THUYỀN **NÓI.** — *Trời đất ôi! chúa-công đã chẳng xét mà thương, lại đi nỡ lòng nào gia tiếng xấu! Chúa-công ôi! (gục đầu vào mình Đông-Trát khóc).*

CA VỌNG-CỒ

Lòng đầy ai soi thấu
Tức tối, bối rối khôn cần
Hờn thay chúa-công nỡ đành
Không suy xét cho nỗi mình
Ra nói ra hồ thẹn
Đề lòng càng thêm ừc tình nào yên
Vừa đang cơn hứng cảnh
Mê-mẩn nhìn ao cá hồ sen
Nhiều bỗng nhiên sanh sự
Lữ Ôn-Hầu nhẩy đến làm ngang
Làm ngang người vát tôi chạy cang
Đã khôn thể vầy vùng
Đành ép lòng bấm gan
Tuy chuyện trò ruột ruột đòi cơn
Mong mỗi chúa công đến tầm
Lữ Ôn-Hầu họa may mới kiên
Xét kỹ đau lòng
Đã có bụng ngồi trông
Cầu tiết liệt tử chung giữ tròn
Chẳng tưởng tình lại thêm nói oan.

NÓI LỐI. — *Thiệt mà ! đã chẳng suy cạn lẽ, lại còn nói nhiều lời, oan ức này tất dạ nào nguôi, nhớ - nhớ ấy mấy sông rửa sạch, trời hỏi trời này !*

ĐÔNG-TRÁT NÓI. — *Thôi thôi, mưa đừng than - khóc, chớ khá lo buồn, lời nói chơi đi nỡ nào hờn, ối-ối ! lòng quyết hẳn khiến càng thêm kinh. Thiệt bây giờ ta mới rõ bụng ái-cơ đa ! (Ồm Điều-Thuyền và lau nước mắt).*

ĐIỀU-THUYỀN. — *Chúa-công chẳng nghĩ chớ ! thiệt là nói xấu nói hồ cho tôi biết chừng nào ! (làm bộ dầy dụa)*

ĐÔNG-TRÁT NÓI. — *Thôi, ái - cơ đừng giận ! hãy theo ta mà về dinh.*

CA LONG-HỒ-HỘI

Đừng tru sầu, cho nhọc công
Nay ái-cơ, đã nói rõ.
Khiến lòng ta thêm, lấy làm yêu trọng
Biết bụng cùng nhau, qui đường bao.

ĐIỀU-THUYỀN. — *Nghĩ lại mà coi, có lý nào
Thiếp nỡ sanh tâm, mà nghi nan
Làm cho thêm, không an tất lòng.*

(Cùng nhau dặt vào buồng, rút sen-thiếp huê-viên thì thấy dinh như lúc nầy, Trát và Điều-Thuyền ra ngó).

ĐÔNG-TRÁT NÓI. — *Này ái cơ ơi ! lúc nầy là ta già làm bộ giận, để thử bụng ái-cơ đó thôi, chớ thật sự thì ta đã tính toan rồi hết !*

ĐIỀU-THUYỀN. — *Chẳng hay Chúa-công tính toan đều chi ?*

ĐÔNG-TRÁT NÓI. — *Ta tính gả ái-cơ cho Lữ-Bổ đó ! ước có chịu cùng chăng ?*

ĐIỀU-THUYỀN (thất kinh) NÓI. — *Chết nỗi ! sao chúa-công lại tính trái lẽ quá như vậy ? Trời đất ơi !*

CA GIANG-NAM

Thay thương thay thân tôi,
Là thân này thân tôi !
Suy nghĩ suy thêm thẹn,
khi vâng chịu câu tòng
Thĩ chung những ngổ một chồng
Nào hay đâu trời ghen.
Hôm nay chúa-công toan, là đưa mà cho con

Sao không suy xét lại, loài thú cầm hay sao?
Trở lòng quá man, cha với con khác nào !
Lời dạy nghĩ càng buồn, vì thiếp nay đã
Thất thân với chúa-công, thì mặt mũi nào
Chẳng nghĩ chữ ái-ân
Cho nên còn toan tính với con
Nhờ sống nhờ thiếp nghĩ thẹn-thuồng
Thôi ối thôi sanh tử một lần
Cam thác sạch, ngỏ cho khỏi hổ với lòng.
Chữ tiết giữ tròn, còn bia gương ngàn năm.

NGÂM : (Ồi thôi lắm nỗi bất bằng,
(Đến đều sống đục thà rằng thác trong.

NÓI LỖI. — *Thôi thôi, già chúa-công ở lại dương-trần,*
cho tiện-thiếp kịp dời âm-cảnh, chờ sống chi mà nhục-nhả lắm
làm vậy. (Vội lấy cây gươm treo nơi vách để tự-tử, Trát lật đặt
giọt gươm, ôm Điều-Thuyền vào lòng)

ĐỒNG-TRÁT NÓI. — *Ái-cơ giận-dối làm chi, ấy là ta giả ngộ*
đó. Nàng đã giữ tròn tiết-liệt, ta đâu phụ-rẫy ân-tình, lời
nói chơi mưa chờ giận-hờn, bụng đã thiệt có chi phòng
ngại, đó ái-cơ.

ĐIỀU-THUYỀN NÓI. — *Chúa-công đã chẳng thương lượng*
thiếp, còn ôm-âm mà làm gì ! (gạt ngang bỏ vào trong, Trát còn ngó
theo, thì Lý-Nhu bước vào)

LÝ-NHU NÓI. — *Bầm Thái-sư !*

ĐỒNG-TRÁT HỎI. — *Ngươi vào có việc chi ?*

LÝ-NHU NÓI. — *Bầm, việc tôi nói với Thái-sư đó, nay được*
ngày tốt.

CA KIM-TIỀN

Thôi khá xin, ngài liệu toan
Sắm-sữa cho đem nạp Điều-Thuyền.
Ngỏ Lữ-Bố sớm vậy căn-duyên
Muôn việc mới yên.

ĐỒNG-TRÁT : *Suy-nghĩ cùn, nên khó liệu, xem ngộ-ngàn*
Ta với nó có tình cha con
Tính vậy chẳng nên.
Rồi đây chính e thiên-hạ
Chê rằng cang danh phạm nghĩa đó chẳng !

LÝ-NHU : *Thôi đừng nghe tiếng nhỏ tiếng to*

Lưỡi hồng-nhan nó bén lắm đa !

ĐỒNG-TRÁT (giận) : Chớ ta hỏi vậy, mi dành đưa vợ
Cho Lữ-Bố không ? tự đây vĩ hậu
Khuyên đừng nhiều chuyện.

NÓI LỐI.— Ta hỏi vậy chớ, mi dành đưa vợ mi cho Lữ-Bố
không ? tự hậu còn nói đến chuyện ấy nữa thì ta chém.

LÝ-NHU (bước ra) **NÓI.**— Than ôi ! bọn ta phải chết về tay con
đàn-bà (Đi khuất, Diêu-Thuyền chạy ra)

ĐIÊU-THUYỀN NÓI.— Thôi thôi, tôi biết rồi, mưu này là
mưu của Lý-Nhu. Va với Lữ Ôn-Hầu là bạn thiết, muốn đặng bụng
nhau, nên xui làm chuyện phi nghĩa. Ôi trời đất ôi ! (nhắm trên mình
Trát tay đập chơn dấy, khóc)

CA NAM AI

Chán biết thân tôi, long-đong lắm hồi
Nghĩ căn-số thêm thấm thương ôi !
Chúa-công đánh lòng nào lọt phai
Chữ ái-ân nở phụ
Đi nghe theo lời người.
Nầy bày mưu bởi Lý-Nhu
Va đã tình với Lữ-Bố
Khiến thiếp phải xốn-xang lòng khôn khuấy
Có lý đâu như vậy
Dầu cho duyên một ngày
Với nó cũng nghĩa mẹ tình con
Hằng ngày xem
Ý nó muốn tình mưu thâm
Nay mà ở chốn này đây
Nếu không ưng thì ắt thân tôi sau này
Lữ-Bố toan mưu hại còn chi.

NÓI LỐI.— Nếu mà tôi còn ở chốn này, thì chắc có ngày Lữ-
Bố nó cũng loan mưu hãm-hại đó chúa-công !

ĐỒNG - TRÁT NÓI.— Thôi, ái-cơ chớ có buồn-rầu, để ta hạ
lệnh xe giá về My-ô, trước cho khỏi sanh sự lồi-thôi, sau được chung
cùng khoái-lạc. Chúng tướng : — (quân chạy ra năm bảy đứa) thỉnh
lệnh đa nghé ! — dạ.

CA MA-ĐƠ-LONG

Nầy lời truyền quân
Bây tua khả gấn công sửa-sang.

Âu là cần nên
Lo xe giá ngổ ta dời chơn.
Phen nầy nào nong
Chi chi nữa tổn công ích gì
Thà lại xứ quê
Lo dưỡng nuôi nhà huyền lúc nầy.
Cái gánh giang-san thôi đành trút đi
Về xứ My-Ô an-nhàn cộng hưởng

ĐIỀU-THUYỀN : Tai nghe qua đẹp lòng xiết bao.

Mừng thay nay chúa-công quả thật tất tinh
Trước lo báo hiếu cho yên
Ngổ không hổ với lương-tâm
Sau cho phỉ chí trông-mong
Đôi ta chung cùng hiển-vinh
Còn hơn lo tính
Tranh-giành chi tổn hao công

TUỐNG A : Nầy lời trên phân

Càng suy càng thêm kính mến

TUỐNG B : Đời có chi, cho bằng hai chữ vinh-huê

TUỐNG C : Đến nay mà ông tính lui gót

Lời xin kính chúc :

Lộ trình được chữ khương-ninh

CA RẬP : Đà truyền dạy xong

Thì mau bày ra nghi-tiết

Hầu có đưa

Lên đàn kịp lúc hôm mai

Vui lòng thay, được nhau, hiệp về quê.

VÃNG

VẠN-THÀNH-BÀN

Vạn-Thành-Bàn là gánh hát bộ kim-thời của cô sán HỒ-ANH-HUÊ ở Cần-thơ, đã từng hát châu và hát rạp khắp lục châu, được khán-quan hoan-nginh lắm.

Sơn-thủy đẹp, lớp-lang rành, đào kép thịnh sắc đủ, nhứt là đồ mới tinh-anh.

Tám cái hình trong bốn tường này là mượn bạn hát Vạn-thành-Bàn chụp ra.

Vậy lục châu ai muốn hát châu hay mua giàn hát rạp, xin viết thơ cho chủ gánh tại Cần-thơ, sẽ có tin hồi lập-tức.

Mme HỒ-ANH-HUÊ
Cần-bạch.

TIỆM

DU'ONG-THÀNH-PHÁT

Nº 19, Rue Roland Garros, sau chợ mới Saigon

Bán ván gỗ đủ cỡ, bàn gỗ chun cầm-lai, tủ đứng, ghế ngồi, ghế thờ cần v.v.. Buôn bán tử-tế một mực, được lòng tin của chư vị rất nhiều. Xin mời quí ông và quí bà đến viếng tiệm tôi một chuyến thì rõ.

Chủ-nhơn kính cáo

